

ABB:N YLEISET SOPIMUSEHDOT

RAKENNUS- JA ASENNUSTÖIDEN HANKKIMISTA VARTEN (STANDARDI 2015-1)

ABB/GTC/RAKENNUS- JA ASENNUSTYÖT (STANDARDI 2015-1)

HAKEYMISTO

1	MÄÄRITELMÄT JA TULKINTA	16	VASTUU JA KORVAUSVELVOLLISUUS
2	EHTOJEN SOVELTAMINEN	17	VAKUUTUKSET
3	ALIURAKOITSIJAN VELVOLLISUUDET	18	SOPIMUKSEN PURKAMINEN
4	TYÖTERVEYS, -TURVALLISUUS JA YMPÄRISTÖ (HSE)	19	LIIKETOIMINNAN ETIIKKA JA LAINMUKAISUUS
5	MUUTOSTILAUKSET	20	SOPIMUKSEN SIIRTO JA ALIHANKINTA
6	TÖIDEN SUORITTAMINEN	21	ILMOITUKSET JA TIEDONKULKU
7	TÖIDEN SUORITTAMISEEN VARATTU AIKA, VIIVÄSTYS	22	OIKEUKSISTA LUOPUMINEN
8	TÖIDEN TESTAUS JA HYVÄKSYNTÄ	23	SOVELLETTAVA LAKI JA RIIDANRATKAISU
9	ALIURAKKASOPIMUKSEN KESKEYTTÄMINEN	24	LUOTTAMUKSELLISUUS, TIETOTURVA, TIETOSUOJA
10	YLIVOIMAINEN ESTE	25	SOPIMUSEHTOJEN ERILLISYYS
11	TAKUU	26	VOIMASSA PYSYMINEN
12	SIJAANTULO-OIKEUS	27	KOKO SOPIMUS
13	HINNAT, MAKSUEHDOT, LASKUTUS	28	OSAPUOLTEN VÄLINEN SUHDE
14	VAKUUDET	29	MUUT SITOUKSET
15	DOKUMENTAATIO		

PÄIVÄYS: 1.1.2015

TARKOITUS: ABB-urakoitsijoiden käytettäväksi näiden ostaessa osana Projektia Työmaalla tehtäviä rakennus- tai asennustöitä tai molempia.

1 MÄÄRITELMÄT JA TULKINTA

1.1 Tässä asiakirjassa seuraavilla termeillä on seuraava merkitys:

"ABB-urakoitsija": Aliurakkasopimuksen osapuolena oleva ABB:n ostoja tekevä yksikkö;

"ABB-urakoitsijan tiedot": kaikki Aliurakoitsijan Aliurakkasopimuksen valmistelun tai suorittamisen yhteydessä hankkimat tiedot riippumatta siitä, liittyvätkö nämä tiedot ABB-urakoitsijaan, sen Konserniyhtiöihin tai näiden asiakkaisiin tai toimittajiin, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta kaikki tekninen tai kaupallinen taitotieto, piirustukset, spesifikaatiot, keksinnöt, prosessit tai hankkeet, jotka ovat luonteeltaan luottamuksellisia, sekä tiedot, jotka kuuluvat ABB-urakoitsijalle tai sen Konserniyhtiöille ja (i) liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen tai oikeushenkilöön tai mihin tahansa yksikköön, jota sovellettavissa olevat tietosuojalait ja -säännökset koskevat ja/tai (ii) joiden on sovellettavien lakien mukaisesti katsottava olevan niissä tarkoitettuja henkilötietoja tai henkilöiden tunnistetietoja;

"ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehdot": nämä ABB:n yleiset sopimusehdot rakennus- ja asennustöiden hankkimista varten (Standardi 2015-1);

"Konserniyhtiö": mikä tahansa yhtiö, joka nyt tai tulevaisuudessa suoraan tai välillisesti omistaa Osapuolen, on Osapuolen kanssa saman omistuksen alainen tai jonka Osapuoli omistaa yksin tai yhdessä kolmannen osapuolen kanssa vähintään 50 prosentin määräysvallalla tai omistusosuudella;

"Asiakas": henkilö, yritys tai yhtiö, joka on palkannut tai tulee palkkaamaan ABB-urakoitsijan Projektin toteuttamista varten;

"Voimaantulopäivä": päivä, jona Aliurakkasopimus tulee täysin voimaan Aliurakkasopimuksessa esitettyllä tavalla;

"Lopullinen hyväksymistodistus": ABB-urakoitsijan Aliurakoitsijalle jäljempänä olevan kohdan 8.10 määräysten mukaisesti antama todistus;

"Immateriaalioikeudet": henkistä omaisuutta koskevat, lainsäädännön nojalla suojatut omistusoikeudet, jotka koskevat esimerkiksi patenteja, patenttihakemuksia, jaettuja patenttihakemuksia ja jatkohakemuksia, hyödyllisyyssalleja, teollismalleja, kaupunimiä, tavaramerkkejä, tekijänoikeuksia (jotka liittyvät ohjelmistojen lähdekoodeihin, Aliurakoitsijan dokumentaatioon, tiedostoihin, raportteihin, tallenteisiin ja muihin tekijänoikeuksien piiriin kuuluviin materiaaleihin) ja näihin liittyviä sovelluksia, uusimisia, jatkamisia ja palautuksia, tai henkistä omaisuutta koskevat, salassapitosäädösten nojalla suojatut omistusoikeudet, jotka koskevat esimerkiksi taitotietoa ja liikesalaisuuksia;

"Pääurakkasopimus": Asiakkaan ja ABB-urakoitsijan välillä solmittu Projektia koskeva sopimus;

"Tilaus": ABB-urakoitsijan Aliurakoitsijalle antama ostotilaus, jossa pyydetään suorittamaan tilauksen mukaiset Työt ja jota koskevat ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehdot ja mahdolliset Erityisehdot. Tilaus voidaan tehdä joko (i) sähköisesti tai (ii) kirjallisesti; molemmissa tapauksissa tilauksessa on viitattava ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehtoihin;

"Osapuoli": joko ABB-urakoitsija tai Aliurakoitsija; yhdessä näihin viitataan sanalla Osapuolet;

"Projekti": ABB-urakoitsijan pääurakkasopimuksen nojalla toteuttama Projekti;

"Ehdollinen hyväksymistodistus": Asiakkaan tai ABB-urakoitsijan antama todistus, joka osoittaa, että Projekti on täyttynyt pääurakkasopimuksessa määritellyt suorituskykykriteerit;

"Aikataulu": aikaraja Aliurakkasopimuksessa esitettyjen Töiden suorittamiselle;

"Työmaa": paikka, jossa Aliurakoitsijan on tehtävä Työt;

"Aliurakkasopimus": kirjallinen sopimus, joka sisältää seuraavat asiakirjat:

- Aliurakkasopimus,
- Erityisehdot
- ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehdot,
- Liitteet,

ja/tai tilaus, jonka Aliurakoitsija on hyväksynyt (joko nimenomaisesti kirjallisella lausumalla tai epäsuorasti täyttämällä Aliurakkasopimuksen ehdot kokonaan tai osittain);

"Aliurakoitsija": Aliurakkasopimuksen osapuoli, joka vastaa Töiden suorittamisesta;

"Aliurakoitsijan dokumentaatio": kaikki työterveyttä ja -turvallisuutta sekä ympäristöasioita koskevat oppaat, käyttöoppaat, piirustukset, laskelmat, tekniset tiedot, logiikkakaaviot, edistymistä koskevat raportit, laadunvarmistussertifikaatit sekä muut Aliurakkasopimuksen ja/tai sovellettavien lakien edellyttämät asiakirjat;

"Aliurakoitsijan laitteet": kaikki Töiden tekemisessä tarvittavat työkalut ja tilapäiset työmaavarustelut;

"Aliurakan hinta": hinta, joka ABB-urakoitsijan tulee maksaa Aliurakoitsijalle Aliurakkasopimuksessa määritellyllä tavalla;

"Luovutustodistus": ABB-urakoitsijan jäljempänä olevan kohdan 8.8 mukaisesti antama todistus;

"Muutostilaus": tilauksen muutos muuttamalla Aikataulua ja tekemällä vaihtoja, korjauksia, poistoja, lisäyksiä tai muita muutoksia Töihin tai niiden osiin;

"Työt": Aliurakkasopimuksessa määritellyn laajuuden mukaiset Työt, jotka sisältävät kaiken henkilötyön, materiaalit, laitteet ja Aliurakoitsijan dokumentaatio.

1.2 Ellei näissä ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt - ehdoissa tai Aliurakkasopimuksessa muuta mainita,

1.2.1 viittaukset sopimuskohtiin tarkoittavat viittauksia näiden ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehtojen sopimuskohtiin;

1.2.2 sopimuskohdat on otsikoitu käytännön vuoksi, eivätkä otsikot vaikuta näiden ABB:n perus- ja asennustöiden yleisten ehtojen tulkintaan;

1.2.3 termit viittaavat edellä mainittuihin määritelmiin riippumatta siitä, ovatko ne yksikkö- vai monikkomuodossa.

1.3 ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt - ehdoissa ja Aliurakkasopimuksessa käytetyillä, isolla alkukirjaimella kirjoitetuilla termeillä on edellä olevassa kohdassa 1.1 määritelty merkitys ja niitä on tulkittava kyseisen kohdan mukaisesti tai siten kuin ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt - ehdoissa tai Aliurakkasopimuksessa on nimenomaisesti määritelty.

2 EHTOJEN SOVELTAMINEN

2.1 Aliurakkasopimus sekä ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehdot muodostavat ne yksinomaiset ehdot, joilla ABB-urakoitsija on valmis toimimaan Aliurakoitsijan kanssa, ja Aliurakkasopimuksen ehdot sekä ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehdot säätelevät ABB-urakoitsijan ja Aliurakoitsijan välistä sopimussuhdetta.

2.2 Aliurakoitsijan antamissa tarjouksissa, hyväksymisilmoituksissa, spesifikaatioissa tai vastaavissa asiakirjoissa viitatus, niiden mukana toimitetut tai niihin sisältyvät ehdot eivät muodosta Aliurakkasopimuksen osaa. Lisäksi Aliurakoitsija luopuu oikeudestaan vedota mihinkään muihin ehtoihin.

2.3 Mitkään Aliurakkasopimuksen muutokset tai poikkeamat Aliurakkasopimuksen määräyksistä eivät ole päteviä, elleivät Osapuolet ole niistä nimenomaisesti sopineet kirjallisesti.

3 ALIURAKOITSIJAN VELVOLLISUUDET

3.1 Aliurakoitsijan on suoritettava Työt

3.1.1 sovellettavien lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta valtion, kunnan tai muun viranomaisen antamat Töitä koskevat lait, asetukset, luvat ja viranomaismääräykset (joita yhdessä kutsutaan nimellä

"Sovellettavat lait"), ja suojattava ABB-urakoitsijaa kaikilta Sovellettavien lakien noudattamatta jättämisestä aiheutuville sanktioilta ja korvausvelvollisuuksilta. Mikäli säännökset eivät ole luonteeltaan sitovia vaan neuvoa-antavia, Aliurakoitsijan on noudatettava asianmukaisen toimialan yleisesti hyväksytyistä parhaita käytäntöjä. Töiden Aikataulua ja Aliurakkasopimuksen hintaa tarkistetaan, mikäli Sovellettavien lakien muutos aiheuttaa kustannusten nousua tai laskua tai viivästyksiä, joilla on huomattava vaikutus Aliurakoitsijaan tämän hoitaessa Aliurakkasopimuksen mukaisia velvoitteitaan, kuitenkin edellyttäen, että ABB-urakoitsija saa Pääurakkasopimuksen mukaiselta Asiakkaalta Töiden tekemisen kannalta olennaiset korjaukset;

3.1.2 kohdassa 11.1 esitettyjä ja Aliurakkasopimuksessa tarkemmin määritettyjä laatuvaatimuksia noudattaen;

3.1.3 vailla virheitä ja kolmansien osapuolten oikeuksia;

3.1.4 Aikataulussa mainittuina päivinä;

3.1.5 Aliurakkasopimuksessa mainitut määrät;

3.1.6 ABB-urakoitsijan aika ajoitin antamien ohjeiden mukaisesti; ja

3.1.7 käyttäen osaavaa, kokenutta ja pätevää teknistä henkilökuntaa, työnjohtoa ja työvoimaa, jota on riittävästi Töiden asianmukaista ja ajallaan tapahtuvaa suorittamista varten.

3.2 Aliurakoitsija ei saa korvata tai muokata mitään Töissä käytettäviä materiaaleja tai tehdä muutoksia Töihin ilman ABB-urakoitsijan etukäteen antamaa kirjallista hyväksyntää.

3.3 Aliurakoitsijan tulee tehdä Työt ja vastata niistä. Jos ABB-urakoitsija/Asiakas haluaa hyväksyntämenettelyn kuluessa tehdä valittuun rakenteeseen muutoksia Töiden täydellisyyden ja toiminnallisuuden varmistamiseksi, näiden muutoksien katsotaan kuuluvan Aliurakkasopimuksen hintaan. Aliurakoitsijan on laadittava piirustukset, laskelmat, mallit ja muut samankaltaiset Aliurakoitsijan dokumentaation asiakirjat riittävän yksityiskohtaisina, jotta ne täyttävät kaikkien Sovellettavien lakien ja viranomaishyväksyntöiden vaatimukset ja antavat ABB-urakoitsijalle ja Asiakkaalle riittävästi tietoja valmiiden Töiden asentamista, ylläpitoa ja muuta käyttöä varten.

3.4 Aliurakoitsijan on tutustuttava kaikkiin Työmaan ominaispiirteisiin ja Projektin kaikkiin muihin yksityiskohtiin siltä osin kuin ne vaikuttavat Töihin tai Aliurakkasopimuksen suorittamiseen. Aliurakoitsijan on myös tutustuttava Työmaalle kulkueen, mahdollisesti tarvittaviin majoitustiloihin ja tietoliikennelaitteisiin, työn laajuuteen ja luonteeseen, siihen, millaista työvoimaa, materiaaleja, laitteita ja palveluja tarvitaan ja mitä on käytettävissä Töiden suorittamiseksi. Lisäksi Aliurakoitsijan on harkittava, onko Aliurakkasopimuksen hinnassa otettu kohtuullisesti huomioon kaikki mainitut näkökohdat, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta tilapäinen sähkön ja veden syöttö sekä riittävä varastoalue, josta Aliurakoitsija vastaa.

3.5 Mikäli Aliurakoitsija ei tutustu Työmaahan tai hanki kaikkia tarvittavia tietoja, se ei vapauta Aliurakoitsijaa velvollisuudesta arvioida asianmukaisesti Töiden suorittamisen kustannukset, velvollisuudesta vastata kyseisen arvioinnin laiminlyönnin seurauksena tai sen yhteydessä syntyvistä lisäkustannuksista tai velvollisuudesta suorittaa Aliurakka. ABB-urakoitsija tai Asiakas ei ota minkäänlaista vastuuta kyseisten tutkimusten, niistä tehtyjen muistiinpanojen tai niitä koskevien tulkintojen riittävydestä tai tarkkuudesta. ABB-urakoitsija tai Asiakas ei anna mitään takuuta, sen paremmin nimenomaista kuin epäsuoraakaan, siitä, että kyseisten tutkimusten tai niistä tehtyjen muistiinpanojen perusteella päätellyt olosuhteet ovat koko Työmaata edustavia. Aliurakoitsija ymmärtää ja nimenomaisesti ottaa huomioon, että odottamattomia tapahtumia voi sattua ja että tutkituista eroavista olosuhteista saattaa tulla vastaan.

3.6 Aliurakoitsijan katsotaan tutkineen ja ottaneen huomioon kaikki olennaiset olosuhteet, riskit, epävarmuustekijät, lakimääräiset vaatimukset, vaadittavat aikataulut, piirustukset ja suunnitelmat sekä kaikki muut olosuhteet, jotka voivat vaikuttaa Aliurakkasopimuksen mukaisten Töiden suorittamiseen tai Aliurakoitsijan Aliurakkasopimuksen mukaisiin velvoitteisiin, ja hankkineen oma-

aloitteisesti kaikki lisätiedot, joita Aliurakoitsija tarvitsee Aliurakkasopimuksen suorittamiseen ja valmiiksi saamiseen. ABB-urakoitsija ei vastaa mistään kustannuksista tai vahingoista, jotka aiheutuvat siitä, ettei Aliurakoitsija ole hankkinut kyseisiä tietoja.

3.7 Aliurakoitsijan on tehtävä kaikki ilmoitukset ja hankittava ja maksettava kaikki luvat, viisumit ja lisenssit sekä täytettävä kaikki muut Töiden suorittamiseksi tarpeelliset vaatimukset.

3.8 Aliurakoitsijan on palkattava riittävä määrä osaavia, kokeneita ja/tai valtuutettuja henkilöitä ja käytettävä heitä Töiden suorittamiseen. Aliurakoitsijan on palkattava päteviä edustajia valvomaan Töiden suorittamista Työmaalla ja ilmoitettava ABB-urakoitsijalle näiden edustajien nimet. Aliurakoitsijan on ABB-urakoitsijan pyynnöstä välittömästi poistettava Työmaalta henkilö, joka ABB-urakoitsijan mielestä toimii väärin tai on epäpätevä taikka huolimaton. Näin poistettu henkilö on korvattava pätevällä sijaisella viidentoista (15) kalenteripäivän kuluessa. Aliurakoitsija vastaa kaikista tällaisen poistamiseen liittyvistä kustannuksista.

3.9 Aliurakoitsijalla on oltava käytävissään kaikki Töiden suorittamiseen tarvittavat Aliurakoitsijan laitteet. Tällaisia Töiden suorittamista varten Työmaalle tuotuja Aliurakoitsijan laitteita ei saa viedä pois ilman ABB-urakoitsijan etukäteen antamaa kirjallista lupaa.

3.10 Aliurakoitsija saa tulla Työmaalle vain ABB-urakoitsijan etukäteen antamalla kirjallisella luvalla. ABB-urakoitsijan on annettava Aliurakoitsijalle pääsy Työmaan asianmukaisiin osiin (kuten Aikataulu mahdollisesti edellyttää), jotta Aliurakoitsija pystyy hoitamaan Aliurakkasopimuksen mukaiset velvoitteensa.

3.11 Aliurakoitsijan on maksettava kulkuteistä Työmaalle sekä kaikista erityisistä tai tilapäisistä kulkuyhteyksistä, joita sen Aliurakkasopimuksen mukaisten velvoitteiden hoitaminen edellyttää tai jotka liittyvät niihin, ja vastattava niiden sopivuudesta ja käytettävyydestä. Aliurakoitsijan on ryhdyttävä varotoimiin kaikkien julkisten teiden tai ratojen pitämiseksi puhtaana sen liikenteestä mahdollisesti putoavista tai valuvista materiaaleista. Kaikki tällaiset valuneet tai pudonneet aineet on välittömästi korjattava pois Aliurakoitsijan riskillä ja kustannuksella.

3.12 Aliurakoitsijan on kannettava vaaranvastuu Töiden menetyksestä tai vahingoittumisesta Ehdollisen hyväksymistodistuksen antamiseen asti tai kuuden (6) kuukauden ajan Luovutustodistuksen antamisesta sen mukaan, kumpi aikaraja saavutetaan ensin. Edellä sanotusta huolimatta Aliurakoitsijan on vastattava Ehdollisen hyväksymistodistuksen antamisen jälkeen tai kuusi (6) kuukautta Luovutustodistuksen antamisen jälkeen aiheuttamastaan Töiden menetyksestä tai vahingoittumisesta sen mukaan, kumpi aikaraja saavutetaan ensin.

3.13 Aliurakoitsijan on Luovutustodistuksen antamiseen saakka asianmukaisesti peitettävä ja suojattava Töiden osa, joka on alttiina sään tai muiden syiden aiheuttamalle menetykselle tai vahingolle ja ryhdyttävä kaikkiin kohtuudella vaadittaviin varotoimiin Töiden tällaisen osan suojaamiseksi.

3.14 Aliurakoitsijan on noudatettava ABB-urakoitsijan toiveita aikataulun ja Töiden suorittamisen osalta, jotta vältetään ristiriidat muiden urakoitsijoiden ja kolmansien osapuolten Työmaalla suorittamien Töiden kanssa sekä niiden häiritseminen.

3.15 Jos Töiden suorittaminen on riippuvaista siitä, että ABB-urakoitsija, Asiakas tai kolmannet osapuolet järjestävät asianmukaisesti laitteet tai hoitavat omat työnsä asianmukaisesti, Aliurakoitsijan on ennen sen Aliurakkasopimuksen osan jatkamista, johon edellä mainituilla asioilla on vaikutusta, välittömästi ilmoitettava ABB-urakoitsijalle kirjallisesti kaikista laitteisiin, työn suorittamiseen tai materiaaleihin liittyvistä virheistä tai puutteista. Muussa tapauksessa Aliurakoitsijan katsotaan hyväksyneen kyseisen laitteen tai suoritettun työn.

3.16 Aliurakoitsija vastaa ABB-urakoitsijan toimittamien materiaalien ja laitteiden käsittelystä. Tämä sisältää kuormien purkamisen ja siirtämisen Työmaan varastoihin, varastonpidon ja kuljetukset Työmaalla. Aliurakoitsijan on omalla vastuullaan

järjestettävä varastorakennukset ja aita varastoalueen ympärille sekä huolehdittava sopivasta varastokirjanpidosta. Varastojen on oltava aina avoinna ABB-urakoitsijan tai Asiakkaan tarkastusta varten. Kun materiaalit ja laitteet saapuvat Työmaalle, Aliurakoitsijan on tarkastettava ne, ja kaikki viat ja puutteet on merkittävä kuittiin. Jos kuitteihin ei tehdä näitä merkintöjä, materiaalien ja laitteiden katsotaan tulleen vastaanotetuksi hyvässä kunnossa. Tästä hetkestä lukien materiaalien ja laitteiden katsotaan tulleen luovutetuksi Aliurakoitsijan haltuun. Kaikista vaurioista ja hävikistä on heti ilmoitettava ABB-urakoitsijalle. Aliurakoitsija vastaa Työmaan turvatoimista ja kantaa riskin Työmaalle tuomiensa tavaroiden sekä kaikkien kuormasta purkamiensa materiaalien ja laitteiden häviämisestä tai vaurioitumisesta.

3.17 Aliurakoitsijan on ABB-urakoitsijan pyynnöstä viipymättä korjattava pois kaikki Töiden suorittamisessa syntyneet materiaalit, laitteet, telineet, roskat ja muut vastaavat, jotta ne eivät haittaa pääsyä Töihin, kulkureiteille, rakennuksille tai muualle.

3.18 Aliurakoitsijan on ennen Luovutustodistuksen antamista siivottava Työmaa ABB-urakoitsijan edellyttämään kuntoon.

3.19 Jos Töiden jokin osa on peitetty tai pääsy sille on muuten estynyt vastoin ABB-urakoitsijan pyyntöä tai Aliurakoitsijan vaatimuksia, tällaisen osan peitteet on ABB-urakoitsijan sitä kirjallisesti vaatiessa poistettava ABB-urakoitsijan tarkastusta varten ja peitettävä sen jälkeen uudelleen. Kaikki tämä tapahtuu Aliurakoitsijan kustannuksella. Jos Töiden jokin sellainen osa on peitetty tai pääsy sille on muuten estynyt, jota ABB-urakoitsija ei nimenomaisesti ole vaatinut saada tarkastaa ennen peittämistä, ABB-urakoitsija voi pyytää saada tarkastaa kyseisen Työn, ja Aliurakoitsijan on poistettava sen peitteet. Jos kyseisen työn todetaan olevan Aliurakkasopimuksen mukainen, sen peitteiden poistamisesta ja uudelleen peittämisestä aiheutuneista kohtuullisista kustannuksista vastaa Muutostilauksen tekemisen jälkeen ABB-urakoitsija. Jos todetaan, että kyseinen Työ ei ole Aliurakkasopimuksen mukainen, näistä kustannuksista vastaa Aliurakoitsija.

3.20 Aliurakoitsija vastaa työntekijöidensä kaikista Aliurakkaan liittyvistä toimista. Erityisesti noudatetaan seuraavaa:

3.20.1 Aliurakoitsija vastaa täysin ja yksin kaikista työntekijöilleen Aliurakkasopimuksen suorittamisen yhteydessä sattuvista tapaturmista tai ilmaantuvista ammattitaudeista.

3.20.2 Nimenomaisesti sovitaan, että Aliurakoitsija ei anna ymmärtää minkään työsuhteen vallitsevan ABB-urakoitsijan ja Aliurakoitsijan välillä tai ABB-urakoitsijan ja Aliurakkasopimuksen suorittamiseen määrättyjen Aliurakoitsijan työntekijöiden välillä. ABB-urakoitsijalla ei ole mitään suoraa tai välillistä vastuuta työvoimasta, sosiaaliturvasta tai veroista Aliurakoitsijaan tai sen Aliurakkasopimuksen suorittamiseen määrättyihin työntekijöihin nähden.

3.20.3 Aliurakoitsijan on palkattava omissa nimissään kaikki Aliurakkasopimuksen tehokkaassa suorittamisessa tarvittavat työntekijät, jotka eivät missään olosuhteissa saa esiintyä ABB-urakoitsijan työntekijöinä.

3.20.4 Aliurakoitsija vastaa yksinään kaikista työntekijöidensä esittämistä vaateista ja/tai haasteista ja – ellei synä ole ABB-urakoitsijan törkeä huolimattomuus tai tahallisuus – suojaa ABB-urakoitsijaa täysin tällaisilta vaateilta ja/tai haasteilta. Aliurakoitsija sitoutuu esiintymään vapaehtoisesti oikeudessa tunnustaen asemansa yksinomaisena työnantajana ja toimittamaan ABB-urakoitsijalle kaikki pyydetty asiakirjat, joita tarvitaan ABB-urakoitsijan asianmukaiseen puolustamiseen oikeudessa.

3.20.5 ABB-urakoitsija valtuutetaan maksamaan Aliurakkaa suorittaville Aliurakoitsijan työntekijöille kaikki näille maksettavaksi lankeavat maksut oikeusjuttujen välttämiseksi. Nämä maksut voidaan tehdä pidättämällä Aliurakoitsijan maksuja, kuittaamalla niitä saatavista tai jollain muulla tavalla. Aliurakoitsijan on annettava ABB-urakoitsijalle kaikki pyydetty näihin maksuihin liittyvä tuki ja korvattava ABB-urakoitsijalle kaikki suoritettut maksut.

4 TYÖTERVEYS, -TURVALLISUUS JA YMPÄRISTÖ (HSE)

4.1 Aliurakoitsijan tulee noudattaa kaikkia sovellettavia työterveyteen, turvallisuuteen ja ympäristönsuojeluun liittyviä lakeja ja varmistaa, että myös kaikki sen työntekijät ja alihankkijat noudattavat niitä koko Aliurakkasopimuksen suorittamisen ajan.

4.2 Aliurakoitsijan on noudatettava (i) ABB-urakoitsijan HSE-ohjeita Työmaata varten sekä ABB:n turvallisen työskentelyn menettelysääntöä (ABB's Code of Practice for Safe Working, joihin viitataan Erityisehdoissa), (ii) Asiakkaan HSE-ohjeita Työmaata varten ja (iii) sovellettavia alan standardeja ja hyviä suunnittelukäytäntöjä.

4.3 Aliurakoitsijan on otettava käyttöön riittävät ja pätevät HSE-resurssit HSE-velvoitteidensa täyttämiseksi. Aliurakoitsijan on määrääjain tarkasteltava resurssien käyttöönottoa ja jaettava niitä myös ABB-urakoitsijan kanssa, jotta varmistetaan HSE-vaatimusten täytyminen. Aliurakoitsijan on varmistettava, että koko sen ja mahdollisen alihankkijansa Työmaalla työskentelevä henkilöstö on saanut asianmukaisen koulutuksen ja perehdytyksen ennen luvan saamista Työmaalla työskentelemiseen. Aliurakoitsijan on välittömästi poistettava Työmaalta henkilö, joka ei ABB-urakoitsijan mielestä noudata kyseeseen tulevan lainsäädännön, säädösten ja sääntöjen tai muun sellaisen HSE-lainsäädännön vaatimuksia, joka kulloinkin on voimassa.

4.4 Aliurakoitsija vastaa yksinään kaikkien Työmaalla olevien työntekijöidensä ja aliurakoitsijoidensa työntekijöiden terveydestä ja turvallisuudesta ja ilmoittaa tarvittaessa välittömästi ABB-urakoitsijalle ja asianmukaiselle viranomaiselle kaikista Työmaalla tai sen läheisyydessä taikka muutoin Töiden suorittamisen yhteydessä sattuneista tapaturmista, vaaratilanteista tai läheltä piti -tilanteista. Aliurakoitsijan on annattava ABB-urakoitsijalle kirjallinen raportti kahdenkymmenen neljän (24) tunnin kuluessa tällaisen tapaturman, vaaratilanteen tai läheltä piti -tilanteen sattumisesta sekä annettava lopullinen raportti asiasta neljäntoista (14) kalenteripäivän kuluessa. Aliurakoitsijan on myös tarvittaessa annettava tällainen raportti asianmukaiselle viranomaiselle. Tämä menettely ei vapauta Aliurakoitsijaa täydestä vastuustaan suojella ihmisiä ja omaisuutta tai korvausvastuustaan.

4.5 Aliurakoitsija saa palkata vain henkilöitä, joilla ei ole tarttuvia tauteja. Aliurakoitsijan on ABB-urakoitsijan pyynnöstä teetettävä työntekijöilleen lääkärintarkastus ja annattava tarkastuksen tulokset ABB-urakoitsijalle, ellei tulosten antaminen riko sovellettavia lakeja.

4.6 Aliurakoitsijan on pidettävä koko toiminta-alueensa puhtaana, siistinä ja turvallisena sekä pidettävä kaikki Töiden suorittamisessa tarvittavat tavarat hyvässä järjestyksessä. Kaikki Töiden suorittamisessa syntyvät roskat, jätemateriaali, romu jne. on järjestelmällisesti siivottava pois työskentelyalueelta, ja Aliurakoitsija vastaa niiden hävittämisestä sovellettavien lakien mukaisesti. Lisäksi kaikkia ympäristölle vaarallisia tai haitallisia aineita on varastoitava, kuljetettava, käsiteltävä ja siirrettävä Työmaalle, Työmaalla ja Työmaalta mahdollisimman ympäristöystävällisesti sekä sovellettavien lakien mukaisesti. Aliurakoitsijan on myös korjattava pois Työmaalta kaikki palovaaraa aiheuttavat tavarat. Jos Aliurakoitsija ei välittömästi noudata kirjallisia ohjeita materiaalien pois korjaamisesta, ABB-urakoitsija korjaa kyseiset materiaalit pois Aliurakoitsijan riskillä ja kustannuksella.

4.7 Aliurakoitsijan on ilmoitettava ABB-urakoitsijalle kaikista Töihin sisältyvistä (sovellettavassa lainsäädännössä tarkoitetuista) vaarallisista aineista. Aliurakoitsijan on toimitettava ABB-urakoitsijalle kopiot kaikkien kyseeseen tulevien materiaalien käyttöturvallisuustiedotteista ja annettava niiden käsittelyä koskevat mahdolliset erityisohjeet Töitä varten viimeistään kymmenen (10) päivää ennen Töiden suorittamista.

5 MUUTOSTILAUKSET

5.1 ABB-urakoitsija voi tehdä Muutostilauksia Liitteissä esitettyssä standardimuodossa muuttaakseen Aikataulua ja tehdäkseen vaihtoja,

poistoja, lisäyksiä tai muita muutoksia Töihin tai niiden osiin. Aliurakoitsijan tulee tehdä kyseiset Muutostilaukset vasta kirjallisen Muutostilauksen saatuaan ja noudattaa edelleen Aliurakkasopimuksen määräyksiä. Kunkin Muutostilauksen arvo lisätään sitten Aliurakkasopimuksen hintaan tai vähennetään siitä asianmukaisesti kohdassa 5.2 määritellyllä tavalla. Muutostilauksessa voidaan esittää, kuinka paljon Aikataulu lyhenee tai pitenee.

5.2 Muutostilauksella tehdyistä muutoksista tehtävät maksut tai hyvitykset lasketaan seuraavassa järjestyksessä: (i) Aliurakkasopimuksessa määritelty sovittu yksikköhinnasto, (ii) ABB-urakoitsijan ja Aliurakoitsijan välillä sovittu kiinteä kertamaksu, (iii) käytettyyn aikaan ja materiaaliin perustuen tai (iv) tarvittaessa yhdistelemällä näitä menetelmiä. Jos sovittu hinnasto ei kata kyseistä Muutostilausta, ABB-urakoitsija määrittää lisähinnan hinnastossa olevien samantapaisten tavaroiden hinnan perusteella ja lisää sen yksikköhintaluetteloon.

5.3 ABB-urakoitsijan kohtuullisessa ajassa pyytämät muutokset eivät saa viivästyttää Aliurakoitsijan velvoitteiden täyttämistä.

5.4 Jos Aliurakoitsija on sitä mieltä, että jokin ABB-urakoitsijan tekemä tilaus, pyyntö, teko tai puute vaatii Aliurakkasopimuksen muuttamista tai muodostaa sen muutoksen, Aliurakoitsijan on viiden (5) kalenteripäivän kuluessa kyseisestä tilauksesta, pyynnöstä, teosta tai poistosta toimitettava ABB-urakoitsijalle kirjallinen ehdotus kyseiseen muutokseen liittyvästä Muutostilauksesta. Aliurakoitsijalla ei ole oikeutta saada lisäkorvausta syntyneistä kustannuksista ja/tai käytetystä ajasta, ellei ABB-urakoitsija tee Muutostilauksen Aliurakoitsijan ehdotuksen pohjalta ja Aliurakoitsija noudata tarkkaan tämän kohdan ilmoitusta koskevia määräyksiä.

5.5 Aliurakoitsija ei saa lykätä tai viivästyttää Muutostilauksen suorittamista erimielisyyden perusteella tai siksi, että se edellyttää Aliurakoitsijan hyväksyntää taikka sopimusta arvosta ja/tai Aikataulun pidennyksestä.

6 TÖIDEN SUORITTAMINEN

6.1 Aliurakoitsijan on tehtävä Työt ja pysyttävä Aikataulussa Aliurakkasopimuksessa määritellyllä tavalla. Osittaista suorittamista ei hyväksytä, ellei ABB-urakoitsija ole sitä kirjallisesti vahvistanut tai pyytänyt.

6.2 Aliurakoitsijan on annettava ABB-urakoitsijan hyväksyttäväksi yksityiskohtainen suunnitelma (joka sisältää sovitut välietapit ja toiminnot kestoajakoineen ja suunniteltuine resurssineen Aliurakkasopimuksessa sovitulla tavalla) Aliurakkasopimuksen suorittamisesta ja avustettava ABB-urakoitsijaa aikataulutus- ja suunnitteluprosessissa sekä tehtävä ABB-urakoitsijan kanssa yhteistyötä kaikissa Aliurakkasopimuksen aikataulutukseen ja suunnitteluun liittyvissä asioissa.

6.3 Ellei toisin pyydetä, Aliurakoitsijan on raportoitava Töiden suorittamisen tilanteesta ABB-urakoitsijalle tämän edellyttämällä tavalla. Raportissa on oltava lausuma Töiden suorittamisesta ajallaan (sekä valokuvia Töistä), kyseisen kuukauden aikana hoidetut sekä seuraavan kuukauden aikana hoidettavat määräluettelot sekä ehdotettavat toimet prosessin nopeuttamiseksi, mikäli tarpeen. Raportista on myös käytävä ilmi määrättyihin tehtäviin määrättyjen työntekijöiden määrät ja luokat sekä Työmaalla olevien koneiden ja laitteiden määrät ja luokat. Aliurakoitsijan on ennakoitava, että Työt saattavat aika ajoin häiriintyä tai satunnaisesti lykkääntyä muiden samanaikaisesti suorittamien töiden vuoksi. Raportti on toimitettava ABB-urakoitsijalle viiden (5) kalenteripäivän kuluessa raportoitavan kuukauden lopusta. Jos Töiden tai niiden osan suorittaminen on jäljessä Aikataulusta, Aliurakoitsijan on esitettävä kirjallinen toimintasuunnitelma tilanteen palauttamiseksi Aikataulun mukaiseksi. Aliurakoitsijan on ABB-urakoitsijan pyynnöstä toimitettava tälle milloin tahansa kaikki tiedot Töiden suorittamisesta. ABB-urakoitsijalla on oikeus pidättää Aliurakkasopimuksen mukaiset maksut, jos Aliurakoitsija ei toimita kaikkia raportteja.

6.4 Aliurakoitsijan on ilmoitettava viimeistään Aliurakkasopimuksen hyväksymisen yhteydessä lähetyksensä

tullitariffinumerot ja kaikkien Töiden alkuperämaa. Valvonnan alaisille Töille on ilmoitettava vastaavat kansalliset vientivalvontanumerot, ja USA:n vientimääräysten alaisille Töille on ilmoitettava USA:n vientivalvonnan luokitusnumerot (ECCN-numerot) tai maanpuolustukseen liittyvien palveluiden vientiä koskevien säädösten (US International Traffic In Arms Regulations, ITAR) mukaiset luokitusnumerot. Etuuskohteluun oikeuttavat alkuperäselvitykset sekä lähtömaan tai määränpäämaan vaatimat vaatimuksenmukaisuusilmoitukset ja merkinnät on annettava ilman pyyntöä, kun taas alkuperätodistukset on esitettävä vain pyydettyinä.

7 TÖIDEN SUORITTAMISEEN VARATTU AIKA, VIIVÄSTYS

7.1 Jos Aliurakoitsija ei noudata Aikataulua, ABB-urakoitsija pidättää oikeuden ohjeistaa kirjallisesti Aliurakoitsijaa nopeuttamaan Aliurakkasopimuksen suorittamista. Aliurakoitsijan on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin (ABB-urakoitsijan ohjeiden mukaisesti) toiminnan nopeuttamiseksi, jotta Työt tai niiden kyseessä oleva osa saataisiin valmiiksi ajoissa. Aliurakoitsijalla ei ole oikeutta mihinkään lisämaksuun toiminnan nopeuttamisesta Aikataulussa pysymiseksi. Aliurakoitsijan on ilmoitettava ABB-urakoitsijalle kaikista viivästyksistä ja niiden syistä kahdenkymmenen (24) tunnin kuluessa ja tehtävä voitavansa kyseisen viivästyksen kustannusten tai seurausten minimoimiseksi tai pienentämiseksi.

7.2 Jos Aliurakoitsija ei suorita Töitä Aikataulun mukaisesti, Aliurakoitsijan on maksettava ABB-urakoitsijalle sopimussakkoa. Sopimussakkoa maksetaan Aliurakkasopimuksen mukaisesti. Aliurakoitsijan on maksettava sopimussakko sitä kirjallisesti vaadittaessa tai saatuaan ABB-urakoitsijalta laskun. ABB-urakoitsija voi vähentää sopimussakon Aliurakoitsijalle maksettavista tai maksettavaksi tulevista maksuista tai Aliurakoitsijan takuista riippumatta muista takaisinperintäkeinoista. Tämän sopimussakon maksaminen ei vapauta Aliurakoitsijaa mistään sen Aliurakkasopimuksen mukaisista velvoitteista.

7.3 Jos Töiden suorittaminen viivästyy niin, että ABB-urakoitsija on oikeutettu maksimimääräiseen sopimussakkoon, ja jos Töitä ei vielä ole suoritettu, ABB-urakoitsija voi kirjallisesti vaatia Töiden suorittamista lopullisen ja kohtuullisen, vähintään viikon pituisen, ajan kuluessa.

7.4 Jos Aliurakoitsija ei suorita Töitä tämän lopullisen ajan kuluessa, eikä se johdu mistään olosuhteista, joista ABB-urakoitsija on vastuussa, ABB-urakoitsija pidättää oikeuden

7.4.1 purkaa Aliurakkasopimuksen kohdan 18 (Sopimuksen purkamisen) nojalla;

7.4.2 kieltäytyä hyväksymästä Aliurakoitsijan myöhempiä yrityksiä suorittaa Työt;

7.4.3 periä Aliurakoitsijalta takaisin kaikki ABB-urakoitsijalle kertyvät kustannukset tai kulut sen hankkiessa Työt toiselta aliurakoitsijalta;

7.4.4 vaatia kohdan 7 mukaisen sopimussakon lisäksi korvausta niistä lisäkustannuksista, menetyksistä tai vahingoista, jotka ABB-urakoitsija on jollain tavalla kärsinyt ja joiden voidaan kohtuudella katsoa johtuvan siitä, että Aliurakoitsija ei ole noudattanut Aliurakkasopimusta.

7.5 ABB-urakoitsijalla on myös oikeus purkaa Aliurakkasopimus ilmoittamalla asiasta kirjallisesti Aliurakoitsijalle, jos on olosuhteiden perusteella selvää, että Töiden suorittaminen viivästyy niin, että ABB-urakoitsija olisi kohdan 7 nojalla oikeutettu maksimimääräiseen sopimussakkoon.

8 TÖIDEN TESTAUS JA HYVÄKSYNTÄ

8.1 Aliurakoitsijan on suoritettava Erityisehdoissa vaaditut testit sekä kaikki muut säädösten, lakien ja standardien edellyttämät tai ABB-urakoitsijan välttämättöminä pitämät testit sen todentamiseksi, että Työt ovat Aliurakkasopimuksen mukaisia.

8.2 ABB-urakoitsijan ja/tai Asiakkaan nimeämällä henkilöllä on oikeus milloin tahansa ennen Töiden valmistumista (i) tarkastaa Työt ilmoitettuaan siitä kohtuullisen ajoissa etukäteen ja/tai (ii) testata

Työt tai mitkä tahansa sen materiaalit tai osat Erityisehdoissa edellytetyllä tavalla.

8.3 Jos ABB-urakoitsija on tällaisen tarkastuksen tai testauksen tulosten perusteella sitä mieltä, että Työt eivät vastaa tai todennäköisesti eivät vastaa Aliurakkasopimusta, ABB-urakoitsijan on ilmoitettava asiasta Aliurakoitsijalle ja Aliurakoitsijan on välittömästi ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin varmistamaan Aliurakkasopimuksen vaatimusten täyttyminen. Lisäksi Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan suoritettava tarvittavat lisätarkastukset tai -testit, joissa ABB-urakoitsijalla ja Asiakkaalla on oikeus olla läsnä. Aliurakoitsija vastaa ABB-urakoitsijan (ja Asiakkaan) lisätarkastuksiin ja -testeihin osallistumisen kustannuksista.

8.4 Aliurakoitsijan on laadittava yksityiskohtainen luettelo kaikista testeistä ja liitettävä mukaan piirustus, josta selviää testijärjestely sekä kaikki käytettävät kojeet ja laitteet ja testien arvioitu päivämäärä, ja toimitettava nämä ABB-urakoitsijalle viidentoista (15) kalenteripäivän kuluessa Aliurakkasopimuksen Voimaantulopäivästä. Aliurakoitsijan on järjestettävä kaikki kojeet, työvoima, materiaali sekä Töiden tarkastamisen ja testeissä läsnä olemisen edellyttämä apu.

8.5 Aliurakoitsijan on ilmoitettava vähintään neljä (4) viikkoa etukäteen ABB-urakoitsijalle kirjallisesti, milloin Työt ovat valmiit sovittuihin tarkastuksiin ja testeihin.

8.6 Kaikkien testien kustannukset on sisällytettävä Aliurakkasopimuksen hintaan.

8.7 Mikäli Työt eivät läpäise testejä, Osapuolten on hyväksymistestien jälkeen laadittava ja allekirjoitettava pöytäkirja, johon merkitään kaikki oleelliset testitulokset sekä ne puutteet ja viat, joiden vuoksi ABB-urakoitsija ei voinut antaa Luovutustodistusta. Aliurakoitsijan on korjattava puutteet ja viat lyhimmissä mahdollisissa ajassa tai ABB-urakoitsijan Töiden viasta tekemässä ilmoituksessa esitettyyn päivämäärään mennessä.

8.8 ABB-urakoitsija antaa Luovutustodistuksen, kun Työmaa on siivottu ABB-urakoitsijaa tyydyttävään kuntoon ja Työt ovat läpäisseet kaikki kyseeseen tulevat testit ja Aliurakoitsija on täyttänyt kaikki Aliurakkasopimuksen mukaiset velvoitteensa.

8.9 ABB-urakoitsija voi pelkästään oman harkintansa mukaan antaa Luovutustodistuksen ehdollisena hyväksyntänä tarkastuksen ja testausohjelman aikana havaituista puutteista ja vioista huolimatta. Tässä tapauksessa Luovutustodistuksessa on nimenomaisesti kuvattava sen ehdollinen luonne sekä kyseiset puutteet ja viat, ja Aliurakoitsijan on korjattava nämä puutteet ja viat mahdollisimman lyhyessä ajassa, joka tapauksessa kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluessa (ehdollisen) Luovutustodistuksen päiväyksestä. ABB-urakoitsija on oikeutettu pidättämään kaikki jäljellä olevat maksut, kunnes kaikki nämä puutteet ja viat on korjattu. Jos Aliurakoitsija ei korjaa niitä kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluessa, annettu (ehdollinen) Luovutustodistus mitätöity ja ABB-urakoitsijalla on oikeus – sen vaikuttamatta mihinkään muihin oikeuksiin tai oikeussuojakeinoihin, joita sillä voi lain tai Aliurakkasopimuksen nojalla olla – (i) pitää korjaamatta jättämistä viivästyksenä ja (ii) vaatia maksua kaikista hallussaan olevista takauksista. Takuu aika ei missään tapauksessa ala tällaisesta (ehdollisesta) Luovutustodistuksesta. Kun kaikki puutteet ja viat on korjattu, Luovutustodistus astuu voimaan.

8.10 ABB-urakoitsija antaa Lopullisen hyväksymistodistuksen, kun kaikki viat ja puutteet on korjattu, Aliurakoitsija on hoitanut kaikki Aliurakkasopimuksen mukaiset velvoitteensa ja takuu aika on päättynyt.

8.11 ABB-urakoitsija voi pelkästään oman harkintansa mukaan antaa Lopullisen hyväksymistodistuksen ehdollisena hyväksyntänä tarkastuksen ja testausohjelman aikana havaituista puutteista ja vioista huolimatta. Tässä tapauksessa (ehdollisessa) Lopullisessa hyväksymistodistuksessa on nimenomaisesti kuvattava sen ehdollinen luonne sekä kyseiset puutteet ja viat, ja Aliurakoitsijan on korjattava nämä puutteet ja viat mahdollisimman lyhyessä ajassa,

joka tapauksessa kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluessa (ehdollisen) Lopullisen hyväksymistodistuksen päiväyksestä. ABB-urakoitsija on oikeutettu pidättämään kaikki jäljellä olevat maksut, kunnes kaikki nämä puutteet ja viat on korjattu. Jos Aliurakoitsija ei korjaa niitä kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluessa, annettu (ehdollinen) Lopullinen hyväksymistodistus mitätöityy automaattisesti ja ABB-urakoitsijalla on oikeus – sen vaikuttamatta mihinkään muihin oikeuksiin tai oikeussuojakeinoihin, joita sillä voi lain tai Aliurakkasopimuksen nojalla olla – (i) pitää korjaamatta jättämistä viivästyksenä, (ii) saada korvaus kaikista näiden puutteiden ja vikojen aiheuttamista kustannuksista, vahingoista ja menetyksistä ja (iii) vaatia maksua kaikista hallussaan olevista takuista. Kun kaikki puutteet ja viat on korjattu, Lopullinen hyväksymistodistus astuu voimaan.

8.12 Mitään muuta ABB-urakoitsijan tai sen edustajien antamaa todistusta, myöntymystä, hyväksyntää tai vastaanottodistusta kuin ABB-urakoitsijan valtuutettujen edustajien asianmukaisesti allekirjoittamaa Lopullista hyväksymistodistusta ei ole pidettävä Töiden lopullisena hyväksyntänä ja vastaanottona, eivätkä ne vapauta Aliurakoitsijaa mistään sen Aliurakkasopimuksen mukaisista velvoitteista.

8.13 Aliurakoitsijalla on oltava käytettävissään ja Aliurakoitsijan on hankittava omalla kustannuksellaan riittävästi laitteita, työmiehiä ja palveluja saadakseen ABB-urakoitsijalta Luovutustodistuksen ja Lopullisen hyväksymistodistuksen. Kaikki toimitusajan pidennykset edellyttävät Aliurakoitsijan kirjallista hakemusta (jossa selostetaan syyt siihen, ettei Aikataulussa pysytty) ja ABB-urakoitsijan kirjallista hyväksyntää.

8.14 Jos olosuhteet vaarantavat Työt ja/tai Aliurakkasopimuksen asianmukaisen suorittamisen, ABB-urakoitsija voi ottaa haltuunsa minkä tahansa osan Töistä milloin tahansa ilman, että se vaikuttaa kummankaan Osapuolen Aliurakkasopimuksen mukaisiin velvoitteisiin. Tällainen haltuunotto ei muodosta Töiden hyväksyntää eikä vapauta Aliurakoitsijaa mistään sen Aliurakkasopimuksen mukaisista velvoitteista ja vastuista.

8.15 ABB-urakoitsijan hyväksynnöistä, tarkastuksista, testeistä tai pistokokeista huolimatta Aliurakoitsijalla säilyy täysi vastuu siitä, että Työt ovat Aliurakkasopimuksen mukaisia. Edellä mainittua säännöstä sovelletaan riippumatta siitä, onko ABB-urakoitsija käyttänyt oikeuttaan suorittaa hyväksyntöjä, tarkastuksia, testejä ja/tai pistokokeita. Säännös ei myöskään rajoita Aliurakkasopimuksen mukaisia Aliurakoitsijan velvoitteita. Epäselvyyksien välttämiseksi todettakoon, että vaikka ABB-urakoitsija suorittaisi Töiden hyväksyntöjä, tarkastuksia, testauksia tai pistokokeita, se ei vapauta Aliurakoitsijaa takuista tai vastuista tai millään tavoin rajoita niitä.

9 ALIURAKKASOPIMUKSEN KESKEYTTÄMINEN

9.1 ABB-urakoitsijalla on oikeus keskeyttää Aliurakkasopimuksen suorittaminen milloin tahansa, kun se on ABB-urakoitsijan kannalta sopivaa. Keskeytyksiä voi tulla yhteensä 90 kalenteripäivää ilman, että Aliurakoitsija on oikeutettu mihinkään korvaukseen. Jos keskeytys ylittää 90 kalenteripäivää, ABB-urakoitsija korvaa Aliurakoitsijalle tämän keskeytyksen aiheuttamat välittömät ja kohtuulliset kustannukset, kuten suojaamisesta, varastoinnista ja vakuuttamisesta aiheutuvat. Aliurakkasopimuksen tai sen kyseisen osan suorittamiseksi sovittua aikaa pidennetään keskeytystä vastaavasti.

9.2 Jos Aliurakka keskeytyi Asiakkaan vaatimuksesta, Aliurakoitsijalla on oikeus vain Aliurakkasopimuksen mukaiseen korvaukseen ja vain siltä osin kuin Asiakas sen maksaa.

9.3 Aliurakoitsijan on keskeytettävä Aliurakkasopimuksen tai sen minkä tahansa osan suorittaminen ja lykättävä Töiden suorittamista siksi aikaa ja sillä tavalla kuin ABB-urakoitsija katsoo tarpeelliseksi (i) asianmukaisten työterveys-, työturvallisuus- ja ympäristöolojen saavuttamisen tai Aliurakkasopimuksen asianmukaisen suorittamisen takia tai (ii) Aliurakoitsijan laiminlyönnin vuoksi, missä tapauksessa

Aliurakoitsijan on vastattava kaikista kustannuksista ja oltava korvausvelvollinen kyseisen keskeytyksen aiheuttamasta viivästyksestä.

9.4 Keskeytyksen ajaksi Aliurakoitsijan on asianmukaisesti suojattava, vakuutettava ja turvattava Työt.

9.5 Aliurakoitsija on velvollinen tekemään kaikkensa minimoidakseen keskeytyksen seuraukset.

9.6 Aliurakoitsijalla ei ole oikeutta keskeyttää Aliurakkasopimuksen suorittamista.

10 YLIVOIMAINEN ESTE

10.1 Kumpikaan Osapuoli ei vastaa Aliurakkasopimuksen mukaisten velvoitteidensa hoitamisen viivästyisestä tai estymisestä, jos viivästyminen tai estyminen johtuu Ylivoimaisesta esteestä edellyttäen, että Ylivoimaiseen esteeseen vetoava Osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle Osapuolelle viiden (5) kalenteripäivän kuluessa kyseisen Ylivoimaisen esteen ilmaantumisesta.

10.2 Ylivoimaisella esteellä tarkoitetaan jotain seuraavista tapahtumista edellyttäen, että ne ovat ennalta arvaamattomia eikä Ylivoimaiseen esteeseen vetoava Osapuoli voi niihin vaikuttaa ja että ne aiheuttavat sen, ettei kyseinen Osapuoli voi suorittaa Aliurakkaa kokonaisuudessaan tai osittain tai viivästy sen suorittamisessa: tulva, maanjäristys, tulivuorenpurkaus, sota (julistettu tai julistamaton) tai terrorismi.

10.3 Töissään viivästynyt Osapuoli pitää toisen Osapuolen jatkuvasti ajan tasalla tilanteesta ja viivästysongelman ratkaisemiseen tähtäävistä toimista. Töissään viivästynyt osapuoli saa lopuksi vain lisäaikaa, ei rahallista korvausta viivästyksestä. Osapuolet sitoutuvat käyttämään kaikkia kohtuullisia keinoja Ylivoimaisesta esteestä johtuvien seurausten minimoimiseksi.

10.4 Mikäli Ylivoimaisen esteen aiheuttanut tapahtuma kestää yli kaksitoista (12) kalenteripäivää, Osapuolilla on oikeus purkaa Aliurakkasopimus välittömästi ja ilman korvausvastuuta ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle Osapuolelle.

11 TAKUU

11.1 Aliurakoitsija takaa, että

11.1.1 Työt ovat Aliurakkasopimuksen mukaiset, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta Aliurakkasopimuksessa esitettyjen spesifikaatioiden mukaiset sekä hyvän suunnittelutavan mukaiset ja että niiden toiminnallisuus ja suorituskyky on Asiakkaan odotusten mukainen eivätkä niitä koske mitkään kolmansien osapuolten oikeudet, kuten immateriaalioikeudet;

11.1.2 Työt kelpaavat niille aiottuun nimenomaiseen tarkoitukseen Projektissa riippumatta siitä, onko tarkoitus suoranaisesti tai välillisesti ilmaistu Aliurakoitsijalle Aliurakkasopimuksessa;

11.1.3 Töissä ei ole eikä niihin tule virheitä takuuajana; ja

11.1.4 Työt täyttävät kohtien 3.1.1. ja 19 (Liiketoiminnan etiikka ja lainmukaisuus) vaatimukset.

11.2 Takuuajaksi on kolmekymmentäkuusi (36) kuukautta siitä, kun ABB-urakoitsija on saanut Ehdollisen hyväksymistodistuksen. Jos Ehdollista hyväksymistodistusta ei saada eikä se johdu Aliurakoitsijasta, takuuajaksi on neljäkymmentäkahdeksan (48) kuukautta vastaavien Töiden Luovutustodistuksen päiväyksestä tai, mikäli tällaista Luovutustodistusta ei ole, neljäkymmentäkahdeksan (48) kuukautta Töiden valmistumisesta, joka saavutetaan, kun Työt ovat valmiit ja Aliurakkasopimuksen mukaiset lukuun ottamatta mahdollisia jäljellä olevia Töitä, jotka eivät johdu Aliurakoitsijan laiminlyönnistä. Edellä olevasta huolimatta todetaan, että jos sovellettava laki edellyttää pidempää takuuajaa Töiden rakenteelliselle osalle, tätä pidempää takuuajaa sovelletaan.

11.3 Jos takuuehtoja rikotaan, koko kohteen 11.2 mukainen takuuajaksi alkaa uudelleen Asiakkaan ja/tai ABB-urakoitsijan ilmoittaessa kirjallisesti, etteivät Työt enää ole viollisia. Kaikissa muissa tapauksissa takuuajaksi pidennetään ajalla, joka on kulunut siitä, kun ABB-urakoitsija ilmoitti Aliurakoitsijalle takuuehtojen rikkomisesta, siihen, kun ABB-urakoitsija ilmoittaa Aliurakoitsijalle

kirjallisesti, että rikkomus on onnistuneesti korjattu. Sama takuuajan pidennys koskee kaikkia muita Töiden osia, joita ei vian tai vaurion vuoksi voida käyttää Projektin tarkoituksiin.

11.4 Aliurakoitsijan on kolmen (3) vuoden ajan takuuajan päättymisen jälkeen vastattava kaikista Töiden virheistä, joita ei ole suoritetuissa tarkastuksissa ja testeissä havaittu ja jotka eivät muuten käyneet ilmi ennen takuuajan päättymistä, mutta johtuvat siitä, etteivät Työt olleet Aliurakkasopimuksen mukaisia ennen takuuajan päättymistä (piilevät virheet), ja korjattava ne.

11.5 Aliurakoitsija siirtää ABB-urakoitsijalle kaikkien Töitä koskevien takuiden mukaiset oikeutensa, omistusoikeutensa ja intressinsä.

11.6 Jos tämän kohdan 11 mukaista takuuta ei noudateta, ABB-urakoitsijalla on oikeus ottaa käyttöön yksi tai useampia seuraavista oikeussuojakeinoista Aliurakoitsijan kustannuksella ja riskillä:

11.6.1 se voi antaa Aliurakoitsijalle mahdollisuuden suorittaa tarvittavat lisätyöt Aliurakkasopimuksen ehtojen täyttämiseksi kahdenkymmenen (20) kalenteripäivän kuluessa ABB-urakoitsijan ilmoituksesta. Jolleivät Osapuolet kirjallisesti muuta sovi, tällaiset korjaustyöt edellyttävät ABB-urakoitsijan hyväksyntää;

11.6.2 se voi tehdä (tai teettää kolmannella osapuolella) kaikki tarvittavat lisätyöt, jotta Työt täyttävät Aliurakkasopimuksen ehdot;

11.6.3 se voi vaatia Aliurakoitsijaa välittömästi korjaamaan tai vaihtamaan virheellisen Työn Aliurakkasopimuksen mukaiseen Työhön, tai vaatia Aliurakoitsijalta sellaisen riittävän määrän työntekijöitä, joka tarvitaan Töiden asianmukaiseen ja ajallaan tapahtuvaan suorittamiseen ja valmiiksi saamiseen. Aliurakoitsija vastaa kaikista kustannuksista, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta kuljetuksesta Työmaalle, purkamisesta, puhdistamisesta, päivityksistä, kokoonpanosta, asennuksesta, testauksesta, tarkastuksesta, vakuuttamisesta, valmiiksi saattamisesta ja hyväksynnästä aiheutuvat kustannukset, jotka liittyvät virheiden tai vaurioiden korjaamiseen. Tämä kattaa ajan Lopullisen hyväksymistodistuksen antamiseen saakka;

11.6.4 se voi kieltäytyä hyväksymästä Töiden enempiä suorituksia luopumatta kuitenkaan Aliurakoitsijan korvausvastuusta sellaisista viallisista Töistä, joista ABB-urakoitsija on oikeutettu hinnanalennukseen sen sijaan, että vaatisi niiden korjaamista, korvaamista tai poistamista. Tällöin annetaan Muutostilaus, jossa on oikeudenmukainen alennus Aliurakkasopimuksen hinnasta. Tällainen alennus tehdään riippumatta siitä, onko lopullinen maksu suoritettu vai ei;

11.6.5 se voi vaatia korvausta kustannuksista ja vahingoista, joita ABB-urakoitsija on saattanut kärsiä Aliurakoitsijan rikkomuksen tai laiminlyönnin seurauksena;

11.6.6 se voi purkaa Aliurakkasopimuksen kohdan 18.1 mukaisesti.

11.7 Nämä Aliurakkasopimuksen mukaiset ABB-urakoitsijan oikeudet ja oikeussuojakeinot ovat luonteeltaan kumulatiivisia, eivätkä ne sulje pois muita takuun, lain tai oikeudenmukaisuuden perusteella olemassa olevia oikeuksia tai oikeussuojakeinoja.

12 SIJAANTULO-OIKEUS

Jos Aliurakoitsija (a) ei suorita Töitä tai jotain niiden osaa Aikataulun mukaisesti tai (b) ei suorita Töitä kaikkien Aliurakkasopimuksessa esitettyjen vaatimusten mukaisesti eikä seitsemän (7) kalenteripäivän kuluessa ABB-urakoitsijan kirjallisen huomautuksen saamisesta ryhdy tyydyttäviin (ABB-urakoitsijan kannalta hyväksyttäviin) toimiin alkaakseen korjata kyseistä laiminlyöntiä tai huolimattomuutta huolellisesti ja täsmällisesti, ABB-urakoitsija voi, sen vaikuttamatta mihinkään muihin oikeuksiin tai oikeussuojakeinoihin, joita sillä voi olla, ottaa Työt (tai niiden oleellisen osan) pois Aliurakoitsijalta ja palkata muita aliurakoitsijoita tekemään Työt (tai niiden oleellisen osan) loppuun tai tehdä sen itse omilla resursseillaan. Kaikki tällaiset työt tehdään Aliurakoitsijan riskillä tai kustannuksella. ABB-urakoitsijalla on oikeus ottaa haltuunsa kaikki Aliurakoitsijan tiloissa olevat valmistumattomat Töiden osat ja käyttää kaikkia piirustuksia, Töihin

liittyviä teknisiä tietoja, materiaaleja, laitteita ja muuta Aliurakoitsijan toimittamaa (tai toimittamaksi aiottua) tai käyttämää omaisuutta ja käyttää sitä ABB-urakoitsijan parhaaksi katsomalla tavalla Töiden valmiiksi tekemiseksi. Jos ABB-urakoitsijan kustannukset Töiden valmiiksi tekemisestä tällä tavoin ovat suuremmat kuin Aliurakoitsijalle olisi pitänyt maksaa, jos se olisi tehnyt Työt valmiiksi, Aliurakoitsijan on maksettava erotus ABB-urakoitsijalle, tai se vähennetään Aliurakoitsijalle maksettavaksi tulevista summista tai otetaan jostain Aliurakoitsijan antamasta takuusta.

13 HINNAT, MAKSUEHDOT, LASKUTUS

13.1 Aliurakkasopimuksen hinnan katsotaan kattavan sen, että Aliurakoitsija täyttää kaikki Aliurakkasopimuksen velvoitteet, ja sisältävän siinä määriteltyjen Töiden kustannukset sekä kaikkien Töiden tekemisessä tarvittavien asioiden kustannukset, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta työnjohto, maksut, verot, tullimaksut, kuljetus, voitto, katteet, lisenssit, luvat ja matkakulut riippumatta siitä, onko ne määritelty.

13.2 Aliurakkasopimuksessa esitetyt hinnat ovat kiinteitä, ellei Muutostilauksella toisin määrätä.

13.3 Maksuehdot ja käytettävät menettelyt määritellään Aliurakkasopimuksessa.

13.4 Aliurakoitsijan on esitettävä laskut, jotka ovat Aliurakoitsijan ja ABB-urakoitsijan sovellettavien paikallisten lakien, yleisesti hyväksytyjen kirjanpitokäytäntöjen ja Aliurakkasopimuksessa esitettyjen ABB-urakoitsijan vaatimusten mukaiset ja sisältävät vähintään seuraavat tiedot: Aliurakoitsijan nimi, osoite ja yhteyshenkilö sekä tämän yhteystiedot (puhelinnumero, sähköpostiosoite jne.), laskun päivämäärä, laskun numero, tilausnumero (sama kuin Tilauksessa), Aliurakoitsijan numero (sama kuin Tilauksessa), ABB-urakoitsijan osoite, toimituksen määrä, toimitettujen Töiden erittely, hinta (laskun yhteissumma), valuutta, arvonlisäveron tai muun veron osuus, arvonlisäverotunniste tai muu verotunniste, valtuutetun taloudellisen toimijan (AEO-toimija) numero ja/tai valtuutetun viejän lupanumero ja/tai muu tullin tunnistenumero, mikäli se tulee kyseeseen.

13.5 Laskujen mukana on toimitettava ilmoitus pantti- ja pidätysoikeudesta luopumisesta, ja laskut on osoitettava ABB-urakoitsijalle Aliurakkasopimuksessa esitetyllä tavalla. Laskut on lähetettävä Aliurakkasopimuksessa esitettyyn osoitteeseen. Laskun esittäminen katsotaan Aliurakoitsijan vahvistukseksi siitä, ettei sillä ole mitään lisävaateita mahdollisesti aiemmin kirjallisesti esitettyjen lisäksi mistään, mikä on tapahtunut kyseisen laskun kattaman ajanjakson viimeiseen päivään mennessä, kyseinen päivä mukaan lukien.

13.6 Aliurakoitsijan on maksettava ajallaan kaikista laitteista ja työvoimasta, jota on käytetty Aliurakkasopimuksen suorittamiseen tai sen yhteydessä, jotta vältetään kaikki panttaus- tai pidätysoikeudet johonkin Töiden ja/tai Projektin osaan. Jos joku näitä laitteita tai työvoimaa toimittanut henkilö tai kuka tahansa muu henkilö, joka esittää vaateen Aliurakoitsijan puolesta, välityksellä tai alaisuudessa, yrittää käyttää panttaus- tai pidätysoikeutta, Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan viipymättä ryhdyttävä kaikkiin mahdollisesti tarvittaviin toimiin kyseisen panttaus- tai pidätysoikeuden vapauttamiseksi tai purkamiseksi. Aliurakoitsijan on ABB-urakoitsijan pyynnöstä annettava riittävä näyttö edellä esitetyn noudattamisesta. Vaihtoehtoisesti ABB-urakoitsija voi maksaa pantin vapauttamisesta ja pidättää vastaavan summan Aliurakoitsijalta.

13.7 ABB-urakoitsijalla on oikeus pidättää Aliurakoitsijalle tarkoitettu maksu kokonaan tai osittain kun se ABB-urakoitsijan mielestä on välttämätöntä ABB-urakoitsijan suojaamiseksi menetyksiltä, jotka aiheutuvat Aliurakoitsijaa vastaan esitetystä vaateista tai siitä, ettei Aliurakoitsija ole suorittanut asianmukaisia maksuja alihankkijoilleen tai työntekijöilleen tai maksanut veroja, jäsenmaksuja ja sosiaaliturvamaksuja. ABB-urakoitsija pidättää oikeuden kuitata vastaavan summan Aliurakoitsijalle maksettavasta maksusta tai olla maksamatta Töistä, joita ei ole suoritettu

Aliurakkasopimuksen mukaisesti. Aliurakoitsija ei kuitenkaan saa kuitata maksettavistaan mitään summia, jotka ABB-urakoitsija on velkaa Aliurakoitsijalle, ellei ABB-urakoitsija ole sitä etukäteen kirjallisesti hyväksynyt.

13.8 Ellei kirjallisesti toisin sovita (tai ABB-urakoitsija kirjallisesti ohjeista), Aliurakoitsijan on jatkettava Töiden ajallaan tapahtuvaa suorittamista ABB-urakoitsijan kanssa käytävän välimiesoikeudenkäynnin ja mahdollisen sen kanssa vireillä olevan riita-asian tai erimielisyyden aikanakin, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta riita-asiat tai erimielisyydet ABB-urakoitsijan tekemästä muuten Aliurakoitsijalle tulevien maksujen pidättämisestä.

14 VAKUUKSET

14.1 Aliurakoitsijan on annettava Erityisehdoissa esitetyt takaukset viidentoista (15) kalenteripäivän kuluessa Aliurakkasopimuksen Voimaantulopäivästä. Takauksien on oltava ABB-urakoitsijan hyväksymien hyvämaineisten pankkien myöntämiä. Takauksien on oltava ehdottomia, peruuttamattomia ja first demand -ehtoisia. Jos Aliurakoitsija ei anna näitä takauksia, ABB-urakoitsijalla on oikeus vaatia korvausta kustannuksista ja vahingoista, joita sille on voinut aiheutua, kun Aliurakoitsija ei ole antanut takauksia. Tämä ei vaikuta ABB-urakoitsijan muihin oikeuksiin, joita sillä voi Aliurakkasopimuksen nojalla olla. ABB-urakoitsija voi hakea Aliurakoitsijalta lisävakuuksia, kuten emoyhtiön takausta tai pankkitakausta, liitteissä esitetyssä muodossa.

14.2 Takauksien on pysyttävä voimassa, kunnes ABB-urakoitsija antaa Lopullisen hyväksymistodistuksen. Jos on annettu ennakkomaksun takaus, sen on kuitenkin pysyttävä voimassa vain Luovutustodistuksen antamiseen saakka.

14.3 Jos Osapuolet sopivat korotetuista hinnoista, takauksen määrää on korotettava vastaavasti kahdenkymmenen (20) kalenteripäivän kuluessa siitä, kun ABB-urakoitsija kirjallisesti vahvisti hintojen korotuksen. Muussa tapauksessa vastaava summa vähennetään kustakin laskusta ja maksetaan vasta Lopullisen hyväksymistodistuksen antamisen yhteydessä.

14.4 Aliurakoitsija vastaa kaikista takauksiin liittyvistä kustannuksista.

15 DOKUMENTAATIO

15.1 Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan

15.1.1 toimitettava Aliurakoitsijan dokumentaatio osana Töitä. Jos Aliurakoitsijan dokumentaation toimittaminen viivästy, sitä pidetään Töiden viivästyminenä, ja sen seuraukset ovat kohdassa 7 esitetyn mukaiset (Töiden suorittamiseen varattu aika, viivästy);

15.1.2 laadittava käänös englannin kieleen ja/tai mihin tahansa muuhun kieleen ABB-urakoitsijan niin vaatiessa;

15.1.3 välittömästi ABB-urakoitsijan tai Asiakkaan teknisen spesifikaation saatuaan huolellisesti tarkastettava kyseiset spesifikaatiot ja ilmoitettava välittömästi ABB-urakoitsijalle kaikista näistä spesifikaatioista löytyneistä virheistä, puutteista tai ristiriitaisuuksista. ABB-urakoitsija ei vastaa Aliurakoitsijan tarkastuksessaan mahdollisesti löytämien virheiden, puutteiden tai ristiriitaisuuksien kustannuksista tai ole niistä korvausvelvollinen;

15.1.4 toimitettava ABB-urakoitsijalle päivitetty versiot piirustuksista (as-built) ja spesifikaatioista, joissa näkyvät kaikki Aliurakkasopimuksen suorittamisen aikana tehdyt muutokset ja modifikaatiot;

15.1.5 toimitettava ABB-urakoitsijalle ennen Luovutustodistuksen antamista (ja ehtona sille) tai, jos se tehdään aikaisemmin, Aliurakkasopimuksessa esitettyinä päivinä, sarja piirustuksia, joissa näkyvät kaikki Töiden suorittamisen aikana tehdyt muutokset.

15.2 Jos sertifikaatteja tarvitaan, Aliurakoitsijan on toimitettava ne omalla kustannuksellaan. Nämä toimitukset on tehtävä ABB-urakoitsijan ohjeiden mukaisesti. Sertifikaatit on annettava ABB-urakoitsijan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi, eikä Aliurakoitsija saa tarjota tällaisten sertifikaattien edustamaa Työtä ilman kyseistä tarkastusta ja hyväksyntää. Sertifikaateissa on selvästi yksilöitävä sertifioidut Työt, ja niissä on oltava vähintään seuraavat tiedot:

Aliurakoitsijan nimi, sertifioinnin kohteen nimi, valmistajan nimi sekä viittaus asianomaiseen piirustukseen sekä teknisen spesifikaation osaan ja kappalenumeroon sen mukaan, mikä tulee kyseeseen.

15.3 Edellä esitetyt määräykset sekä ABB-urakoitsijan tarkastus ja hyväksyntä koskevat koko Aliurakoitsijan dokumentaatioita.

15.4 Aliurakoitsijalla ei ole oikeutta saada mitään korvausta ennen tällaista hyväksyntää tehdyistä Töistä siltä osin kuin Töitä joudutaan modifioimaan ABB-urakoitsijan kommenttien seurauksena.

15.5 ABB-urakoitsijan on hyväksyttävä Alihankkijan dokumentaatio tai kommentoitava sitä Aliurakkasopimuksessa määritellyn ajan kuluessa dokumentaation vastaanottamisesta edellyttäen, että Aliurakoitsijan dokumentaatio on siinä tilassa, että ABB-urakoitsija kykenee päättämään, voiko toimitetun Aliurakoitsijan dokumentaation hyväksyä vai pitääkö sitä tarkistaa.

15.6 ABB-urakoitsijan kommentoima Aliurakoitsijan dokumentaatio on korjattava ja toimitettava uudelleen hyväksyttäväksi seitsemän (7) kalenteripäivän kuluessa siitä, kun Aliurakoitsija sai dokumentaatiota koskevat kommentit.

15.7 ABB-urakoitsijan tarkastukset ja hyväksynyt eivät muodosta yksityiskohtien, yleisen rakenteen, laskelmien, analyysien, testimenetelmien, sertifikaattien, materiaalien tai Töiden muiden kyseeseen tulevien osien virallista ja lopullista hyväksyntää eivätkä vapauta Aliurakoitsijaa velvoitteesta noudattaa täysin sopimusvelvoitteitaan. Töiden lopullinen hyväksyntä tapahtuu vain antamalla Lopullinen hyväksymistodistus.

15.8 Kaikki ABB-urakoitsijan Aliurakoitsijalle toimittamat piirustukset ja asiakirjat pysyvät pelkästään ABB-urakoitsijan omaisuutena, eikä Aliurakoitsija saa käyttää niitä mihinkään muuhun tarkoitukseen kuin Aliurakkasopimuksen suorittamiseen. Näitä piirustuksia ja asiakirjoja ei saa kopioida, jäljentää tai lähettää kolmannelle osapuolelle kokonaan tai osittain ilman ABB-urakoitsijan etukäteen antamaa kirjallista lupaa. Kaikki ABB-urakoitsijan Aliurakoitsijalle toimittamat piirustukset ja asiakirjat on pyynnöstä palautettava ABB-urakoitsijalle.

15.9 Aliurakoitsijan on säilytettävä Aliurakoitsijan dokumentaatio vähintään kymmenen (10) vuotta Luovutustodistuksen antamisesta tai pidempään, mikäli sovellettava laki niin vaatii.

16 VASTUU JA KORVAUSVELVOLLISUUS

16.1 Aliurakoitsijan on suojattava ABB-urakoitsijaa ja Asiakasta kaikilta korvausvelvollisuuksilta, menetyksiltä, vahingoilta, vaurioilta, kustannuksilta, toimilta, oikeustoimilta, vaateilta, vaatimuksilta, veloituksilta tai miltä tahansa kuluilta, jotka aiheutuvat Aliurakoitsijan tai jonkin sen alihankkijan työntekijän kuolemasta tai muusta henkilövahingosta.

16.2 Vaikuttamatta sovellettavan pakottavan lain tulkintaan tai mikäli Osapuolten kesken ei ole toisin sovittu, Aliurakoitsijan on korvattava ABB-urakoitsijalle ja Asiakkaalle kaikki korvausvelvollisuudet, menetykset, vahingot, vauriot, kustannukset, toimet, oikeustoimet, vaateet, vaatimukset, veloitukset tai mitkä tahansa kulut, jotka aiheutuvat Aliurakkasopimuksen ja/tai Töiden suorittamiseen tai liittyvät niihin, tai suojattava ABB-urakoitsijaa ja Asiakasta niiltä. Ne voivat aiheutua siitä, että (i) Aliurakoitsija rikkoo Aliurakkasopimusta tai (ii) kolmannen osapuolen (Aliurakoitsijan työntekijät mukaan lukien) ABB-urakoitsijalle Töiden yhteydessä esittämästä vaateesta siltä osin kuin kyseinen korvausvelvollisuus, menetykset, vahinko, vaurio, kustannus tai kulu aiheutui Aliurakoitsijan toimista tai laiminlyönneistä ja/tai Töistä.

16.3 Mikäli Työt aiheuttavat kolmannen osapuolen immateriaalioikeuksien loukkauksen tai niihin liittyy sellainen,

16.3.1 Aliurakoitsijan on maksettava ABB-urakoitsijalle ja Asiakkaalle kaikista korvausvelvollisuuksista, menetyksistä, vahingoista, vaurioista, kustannuksista ja kuluista (mukaan lukien mutta rajoittumatta niihin kaikki välittömät, välilliset tai epäsuorat menetykset, tulojen ja maineen menetykset sekä korot, sakot, oikeudenkäyntikulut ja muut asiantuntijapalveluja koskevat kulut),

jotka johtuvat tästä rikkomuksesta. Tämä velvoite ei rajoita ABB-urakoitsijan tai Asiakkaan muita oikeuksia korvauksiin;

16.3.2 Vaikuttamatta ABB-urakoitsijan Aliurakkasopimuksen mukaisiin oikeuksiin Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan ABB-urakoitsijan huomautuksesta (i) hankittava ABB-urakoitsijalle oikeus jatkaa Töiden käyttämistä; (ii) modifioitava Töitä niin, etteivät ne enää loukkaa mainittuja oikeuksia; tai (iii) korvattava Työt Töillä, jotka eivät loukkaa mainittuja oikeuksia.

16.4 Aliurakoitsija vastaa kaikkien alihankkijoidensa, edustajiensa, avustajiensa tai työmiestensä toimista, laiminlyönneistä, huolimattomuudesta tai velvoitteista ikään kuin ne olisivat Aliurakoitsijan omia toimia, laiminlyönnejä, huolimattomuutta tai velvoitteita.

16.5 ABB-urakoitsija pidättää oikeuden kuitata kaikki Aliurakkasopimuksesta johtuvat korvausvaateet jäljellä olevista Aliurakoitsijalle maksettavista summista.

16.6 Kaikkien suojausvelvoitteiden kohdalla Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan puolustettava ABB-urakoitsijaa ja/tai Asiakasta ABB-urakoitsijan pyynnöstä kaikkia kolmannen osapuolen vaateita vastaan.

17 VAKUUTUKSET

17.1 Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan pidettävä Lopullisen hyväksymistodistuksen antamiseen sakka ja Erityisehdoissa määritellyllä tavalla voimassa seuraavia vakuutuksia ABB-urakoitsijan hyväksymässä hyvämaineisessa vakuutusyhtiössä: yleinen vastuuvakuutus, työntekijöiden lakimääräinen tapaturmavakuutus / työnantajan vastuuvakuutus.

17.2 Kaikkiin vakuutuskirjoihin on merkittävä myös ABB-urakoitsija vakuutetuksi ja luovuttava vakuuttajan regressioikeudesta ABB-urakoitsijaa kohtaan. Kaikki vakuutuskirjat ja regressioikeudesta luopumiset on myös ABB-urakoitsijan pyynnöstä laajennettava koskemaan samalla tavoin myös Asiakasta. Aliurakoitsijan on viimeistään Voimaantulopäivänä toimitettava ABB-urakoitsijalle mainitut vakuutuskirjat kattavat vakuutustodistukset sekä vahvistus vakuutusmaksujen maksamisesta. Aliurakoitsijan on myös ABB-urakoitsijan pyynnöstä annettava tälle kopiot vakuutuskirjoista.

17.3 Mikäli tapahtuu kohdan 17 mukaisen vakuutusturvan kattamia menetyksiä ja vahinkoja, Aliurakoitsija vastaa kaikista omavastuista.

17.4 Aliurakoitsijan on ilmoitettava ABB-urakoitsijalle kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kuluessa kaikista vakuutusten peruutuksista, uusimatta jättämisistä tai olennaisista ehtojen muutoksista.

17.5 Kaikki Aliurakoitsijan vakuutukset (lukuun ottamatta työntekijöiden tapaturmavakuutusta / työnantajan vastuuvakuutusta) katsotaan ensisijaisiksi vakuutuksiksi, eivätkä Aliurakoitsijan vakuuttajat saa vedota mihinkään ABB-urakoitsijan vakuutukseen vaatimalla sitä auttamaan korvauksessa tai osallistumaan siihen auttamisvelvoitteen, samanaikaisuuden, kaksinkertaisen vakuuttamisen tai muun syyn nojalla.

17.6 Jos Aliurakoitsija ei toimita vakuutustodistuksia ja pidä voimassa vakuutusturvaa kohdan 17 mukaisesti, ABB-urakoitsijalla on oikeus hankkia vastaava vakuutusturva Aliurakoitsijan yksinomaisella kustannuksella.

17.7 Kaikki Aliurakoitsijan saamat vakuutuskorvaukset on käytettävä Töiden korvaamiseen ja/tai kunnostamiseen.

17.8 Mikään tämän kohdan 17 määräyksistä ei vapauta Aliurakoitsijaa mistään Aliurakkasopimuksen mukaisesta korvausvastuusta tai mistään sen velvoitteista korvata kaikki Töille aiheutuneet menetykset ja vahingot. Vakuutussummaa ei myöskään voida pitää vastuunrajoituksena.

18 SOPIMUKSEN PURKAMINEN

18.1 Vaikuttamatta mihinkään muihin ABB-urakoitsijan oikeuksiin tai oikeussuojakeinoihin, joihin se on oikeutettu, ABB-urakoitsija voi purkaa Aliurakkasopimuksen, mikäli

18.1.1 Aliurakoitsija ei hoida Aliurakkasopimuksen mukaisia velvoitteitaan eikä korjaa tätä rikkomustaan kymmenen (10) kalenteripäivän kuluessa (ellei Aliurakkasopimuksessa muuta todeta) saatuaan ABB-urakoitsijan kirjallisen huomautuksen, jossa korjaamista vaadittiin; tai

18.1.2 Aliurakoitsijan maksaman sopimussakon maksimimäärä on kohdan 7.3 mukaisesti saavutettu tai jos kohdan 7.5 mukaisesti on olosuhteiden perusteella selvää, että Töiden suorittaminen viivästyy niin, että ABB-urakoitsija olisi oikeutettu maksimimääräiseen sopimussakkoon; tai

18.1.3 Aliurakoitsija ei ABB-urakoitsijan vaatimuksesta huolimatta anna asianmukaista vakuutusta Aliurakoitsijan tulevista suorituksista, kun ABB-urakoitsija yksin arvioi kyseisen vakuutuksen asianmukaisuuden; tai

18.1.4 Aliurakoitsijan taloudellinen tai muu tilanne heikkenee, niin että (rajoittumatta näihin):

- a) Aliurakoitsija tulee maksukyvyttömäksi; tai
- b) Aliurakoitsija asetetaan selvitystilaan; tai
- c) toimivaltaiselle tuomioistuimelle jätetään hakemus pesänselvittäjän nimittämisestä Aliurakoitsijalle; tai
- d) Aliurakoitsija sopii velkojiansa kanssa jostain järjestelystä tai akordista tai hakee toimivaltaiselta tuomioistuimelta jotain suojaa velkojiltaan; tai

18.1.5 Aliurakoitsija lopettaa tai uhkaa lopettaa, joko vapaaehtoisesti tai pakon edessä, merkittävän osan liiketoimintaansa, millä on tai tulee olemaan haitallinen vaikutus Aliurakoitsijan kykyyn hoitaa Aliurakkasopimuksen mukaiset velvoitteensa; tai

18.1.6 jokin Aliurakoitsijan Aliurakkasopimuksessa esittämä lausunto tai takuu ei ole totta tai täsmällinen ja jos tämän totuudellisuuden tai täsmällisyyden puutteella voidaan kohtuudella odottaa olevan haitallinen vaikutus ABB-urakoitsijalle ja jos tilannetta ei korjata kymmenen (10) kalenteripäivän kuluessa siitä, kun asiasta kirjallisesti huomautettiin; tai

18.1.7 määräysvalta Aliurakoitsijassa vaihtuu.

18.2 Kohdan 18.1 mukaisen purkamisen yhteydessä ABB-urakoitsijalla on oikeus vaatia takaisin kaikki Aliurakoitsijalle Aliurakkasopimuksen nojalla maksamansa rahasummat ja vaatia korvausta kaikista kustannuksista, menetyksistä tai vahingoista, jotka ovat jollain tavalla syntyneet kyseisen purkamisen yhteydessä. Aliurakoitsijan on omalla kustannuksellaan pikaisesti poistettava Työmaalta kaikki Työn osat, jotka ovat viallisia tai eivät muuten ole Aliurakkasopimuksen mukaisia ja joita ei ole korjattu, ellei ABB-urakoitsija luovu niiden poistamista koskevasta vaatimuksesta.

18.3 Jos Aliurakoitsija ei ryhdy poistamaan viallisia tai sopimuksen vastaisia Töitä tai vastaavia osia välittömästi ABB-urakoitsijan kirjallisen ilmoituksen saatuaan, ABB-urakoitsija voi poistaa ja varastoida (tai pyytää kolmatta osapuolta poistamaan ja varastoimaan) ne Aliurakoitsijan kustannuksella. Jos Aliurakoitsija ei maksa tällaisen poistamisen ja varastoinnin kustannuksia kymmenen (10) kalenteripäivän kuluessa sen jälkeen, ABB-urakoitsija voi annettuaan kymmenen (10) seuraavan kalenteripäivän jälkeen kirjallisen ilmoituksen myydä kyseiset tavarat huutokaupalla tai yksityisellä kaupalla ja tilittää myynnistä saadut nettotulot vähennettyään myynnin kulut ja muut Aliurakoitsijan maksettavaksi kuuluneet kulut. Jos nämä myynnistä saadut rahat eivät kata myynnin kustannuksia ja muita Aliurakoitsijan maksettavaksi kuuluneita kuluja, erotus veloitetaan Aliurakoitsijalta. Jos sillä hetkellä tai sen jälkeen Aliurakoitsijalle maksettavat maksut eivät kata kyseistä summaa, Aliurakoitsijan on maksettava erotus ABB-urakoitsijalle.

18.4 Kohdan 18.1 mukaisen purkamisen yhteydessä ABB-urakoitsija voi tehdä Aliurakkasopimuksen valmiiksi tai palkata muita toimittajia tekemään Aliurakkasopimuksen valmiiksi. Kaikki tällaiset työt tehdään Aliurakoitsijan riskillä ja kustannuksella. ABB-urakoitsijalla on oikeus ottaa haltuunsa kaikki Aliurakoitsijan tiloissa ja/tai Työmaalla olevat Töiden valmistumattomat osat ja käyttää Aliurakoitsijan koko dokumentaatiota, Aliurakoitsijan kaikkia laitteita ja muuta Aliurakoitsijan toimittamaa (tai toimittamaksi

aiottua) tai käyttämään omaisuutta ja käyttää sitä ABB-urakoitsijan parhaaksi katsomalla tavalla Töiden valmiiksi tekemiseksi. Jos ABB-urakoitsijan kustannukset Töiden valmiiksi tekemisestä tällä tavoin ovat suuremmat kuin Aliurakoitsijalle olisi pitänyt maksaa, jos se olisi tehnyt Työt valmiiksi, Aliurakoitsijan on maksettava erotus ABB-urakoitsijalle, tai se vähennetään Aliurakoitsijalle maksettavaksi tulevista summista tai otetaan jostain Aliurakoitsijan antamasta takuusta.

18.5 Kohdan 18.1 mukaisen purkamisen yhteydessä ABB-urakoitsijalla on oikeus solmia sopimuksia Aliurakoitsijan alihankkijoiden kanssa, ja Aliurakoitsijan on sitouduttava siirtämään näitä sopimuksia. Aliurakoitsija vastaa kaikista kustannuksista, jotka liittyvät tällaisiin sopimusten siirtoihin Aliurakoitsijalta ABB-urakoitsijalle.

18.6 ABB-urakoitsijalla on oikeus purkaa välittömästi Aliurakkasopimus tai sen osia ilman syytä milloin tahansa oman yksinomaisen harkintansa mukaan ilmoittamalla asiasta kirjallisesti Aliurakoitsijalle. Tällaisen purkamisilmoituksen saatuaan Aliurakoitsijan on lopetettava kaikki Aliurakkasopimuksen mukainen Töiden suorittaminen, ellei ABB-urakoitsija muuta määrää. ABB-urakoitsija maksaa Aliurakoitsijalle tehdyt Työt sekä Töiden suorittamiseksi ennen purkamista ostetut materiaalit, joita Aliurakoitsija ei voi käyttää mihinkään muihin tarkoituksiin (nämä materiaalit siirtyvät ABB-urakoitsijan omistukseen, kun ABB-urakoitsija maksaa ne), sekä muut todennetut ja välittömät Aliurakkasopimuksen loppumisen aiheuttamat lisäkustannukset. ABB-urakoitsijan Aliurakoitsijalle maksama summa ei kuitenkaan missään tapauksessa saa ylittää Erityisehdoissa esitettyjä kokonaiskustannuksia tai ellei sellaisia ole esitetty, ABB-urakoitsijan Aliurakkasopimuksen mukaisesti maksettavaksi tulevaa summaa purkamishetkellä. Aliurakoitsijalla ei ole oikeutta vaatia muuta korvausta tällaisesta purkamisesta. Odotettujen voittojen menetystä koskevia korvausvaatimuksia ei hyväksytä.

18.7 Jos Pääsopimus päättyy muista kuin Aliurakoitsijan suorituksiin liittyvästä syytä ja jos ABB-urakoitsija sen tuloksena purkaa Aliurakkasopimuksen, Aliurakoitsijalle maksettavan korvauksen tulee vastata Asiakkaan ABB-urakoitsijalle Aliurakkasopimuksen vastaavasta osasta maksamaa korvausta.

18.8 Jos Aliurakkasopimus puretaan, Aliurakoitsijan on välittömästi toimitettava ABB-urakoitsijalle kaikki ABB-urakoitsijan Aliurakoitsijalle Aliurakkasopimuksen suorittamista varten antamien tietoja sisältävien asiakirjojen kappaleet. Aliurakoitsijan on vakuutettava ABB-urakoitsijalle, ettei Aliurakoitsijan haltuun ole jäänyt näitä tietoja sisältäviä kappaleita.

18.9 Jos Aliurakkasopimus puretaan, Aliurakoitsijan on välittömästi toimitettava ABB-urakoitsijalle kaikki spesifikaatiot, ohjelmat ja muut tiedot sekä Töitä koskeva Aliurakoitsijan dokumentaatio riippumatta siitä, missä muodossa se purkuhetkellä on, sekä siitä, onko se valmis vai ei.

18.10 Aliurakkasopimuksen päättymisen, tapahtuipa se mistä syytä tahansa, ei vaikuta Osapuolille päättymishetkeen mennessä kertyneisiin oikeuksiin tai minkään sellaisen sopimuskohdan voimassaoloon, jonka on nimenomaisesti tai välillisesti todettu jäävän voimaan päättymisen jälkeenkin.

19 LIIKETOIMINNAN ETIIKKA JA LAINMUKAISUUS

19.1 Aliurakoitsijan on suoritettava Työt noudattaen kaikkia kyseeseen tulevia lakeja, asetuksia, sääntöjä, säädöksiä sekä menettelysäännöksiä, ohjeita ja muita valtion tai viranomaisen asiaa koskevia vaatimuksia. Mikäli säännökset eivät ole luonteeltaan sitovia vaan neuvoa-antavia, Aliurakoitsijan on noudatettava asianmukaisen toimialan yleisesti hyväksytyjä parhaita käytäntöjä.

19.2 Aliurakoitsijan on noudatettava ABB:n luettelossa kielletyistä ja rajoitetuista aineista (ABB Lists of Prohibited and Restricted Substances) esitettyjä vaatimuksia sekä konfliktimineraaleja koskevia raportointi- ja muita vaatimuksia, jotka ovat saatavissa osoitteesta www.abb.com – **Supplying – Material Compliance** tai muista

lähteistä, ja Aliurakoitsijan on pyynnöstä toimitettava ABB-urakoitsijalle vastaavat asiakirjat, todistukset ja lausunnot. Kaikkia Aliurakoitsijan ABB-urakoitsijalle esittämiä lausumia (sekä välittömästi tai välillisesti, esim. ABB-urakoitsijan rekisteröinti- ja esihyväksyntäjärjestelmän kautta esitettyjä), jotka koskevat Töihin tai niiden yhteydessä käytettyjä materiaaleja, on pidettävä Aliurakkasopimuksen puitteissa esitettyinä.

19.3 Aliurakoitsija vakuuttaa ja takaa, että se tuntee ja sitoutuu noudattamaan, nyt ja tulevaisuudessa, kaikkia sovellettavia tuontia ja vientiä koskevia lakeja, asetuksia, määräyksiä ja menettelytapoja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että Aliurakoitsija varmistaa saavansa kaikki tarvittavat luvat, tuonti- ja vientilisenssit ja erivapaudet, tekee kaikki tarvittavat asianmukaiset hakemukset oikeille viranomaisille ja/tai antaa kaikki tiedonannot ja ilmoitukset, jotka liittyvät palvelujen toimittamiseen, tuotteiden, laitteistojen, teknologian tai ohjelmistojen luovuttamiseen tai siirtämiseen muille kuin USA:n kansalaisille USA:ssa tai sen ulkopuolella, sellaisen teknologian ja ohjelmistojen luovuttamiseen tai siirtämiseen, jossa on alkuuperältään USA:laisista sisältöä tai joka on johdettu alkuuperältään USA:laisista ohjelmistoista tai teknologioista.

19.4 Mikään Töihin sisältyvä tai Töissä käytettävä materiaali tai laite ei saa olla peräisin yhtiöltä tai maasta, joka on mukana jossain saartoluettelossa, jonka on julkaissut sen maan viranomainen, jossa Töitä on tarkoitus käyttää, tai viranomainen, jolla muuten on vaikutusvaltaa Töiden osan muodostavan laitteen ja materiaalin osalta. Jos Työt ovat tai tulevat olemaan vientirajoitusten alaisia, Alihankkijan on pikaisesti ilmoitettava ABB-urakoitsijalle kirjallisesti näiden rajoitusten tarkemmat tiedot.

19.5 Osapuolet takaavat, että kumpikaan ei suoraan tai välillisesti suorita maksuja tai anna lahjoja tai muita sitoumuksia asiakkailleen, viranomaisille tai toisen Osapuolen agenteille, johtajille tai työntekijöille taikka kolmansille tahoille sovellettavan lainsäädännön (mukaanlukien USA:n ”Foreign Corrupt Practices Act” sekä soveltuvin osin lainsäädäntö, jonka OECD:n ulkomaisten virkamiesten lahjonnan kieltävän yleissopimuksen allekirjoittajat ja jäsenvaltiot ovat voimaansaattaneet) vastaisesti, ja että ne eivät ole tietoisia, että toinen Osapuoli tai joku kolmas tekisi niin. Lisäksi Osapuolet takaavat noudattavansa kaikkia soveltuvia lahjontaa ja korruptiota koskevia lakeja, asetuksia, määräyksiä ja sääntöjä. Mikään Aliurakkasopimuksessa sovittu ei missään tapauksessa muodosta osapuolille tai näiden Konserniyhtiöille velvollisuutta korvata toiselle osapuolelle tällaisia annettuja tai luvattuja vastikkeita.

19.6 Aliurakoitsija hyväksyy ja vahvistaa vastaanottaneensa kappaleen ABB:n Code of Conductista ja ABB:n Supplier Code of Conductista tai että sille on kerrottu, kuinka ne löytyvät verkosta www.abb.com/Integrity. Aliurakoitsijalla on velvollisuus hoitaa ja se sitoutuu hoitamaan kaikki sopimusvelvoitteensa ABB:n Code of Conduct -ohjeiden mukaisesti, mukaan lukien mutta niihin rajoittumatta kaikki niissä esitetyt työsuhteita, työterveyttä, työturvallisuutta ja ympäristöä koskevat vaatimukset.

19.7 ABB on perustanut seuraavat raportointikanavat, joissa Aliurakoitsija ja sen työntekijät voivat ilmoittaa sovellettavien lakien, käytäntöjen tai menettelynormien epäilyistä rikkomuksista: Verkkoportaali: www.abb.com/Integrity – **Reporting Channels**; puhelinnumero ja sähköpostiosoite: esitetty tässä verkkoportaalissa.

19.8 Kaikki tässä kohdassa 19 esitettyjen velvoitteiden laiminlyönnit katsotaan Aliurakkasopimuksen olennaisiksi rikkomuksiksi. Osapuolen olennainen rikkomus oikeuttaa toisen Osapuolen purkamaan Aliurakkasopimuksen välittömästi ilman, että se vaikuttaa mihinkään kyseisen Aliurakkasopimuksen tai sovellettavan lain mukaisiin muihin oikeuksiin tai oikeusturvakeinoihin.

19.9 Huolimatta mistään Aliurakkasopimuksen vastakkaisesta säännöksestä Aliurakoitsijan on rajoituksetta suojattava ABB-urakoitsijaa kaikilta korvausvastuulta, vaatimuksilta, prosesseilta, oikeustoimilta, sakoilta, menetyksiltä, kustannuksilta tai vahingoilta, jotka aiheutuvat edellä mainittujen velvoitteiden rikkomisesta ja

Aliurakkasopimuksen purkamisesta tai liittyvät niihin tai aiheutuvat Aliurakoitsijan salaamista vientirajoituksista. Jos vientirajoitukset koskevat vain sitä, että ABB-urakoitsija käyttää Töitä, tässä mainittua sitoumusta sovelletaan vain siltä osin, kun Aliurakoitsija tiesi tai sen olisi pitänyt tietää kyseisestä käytöstä.

20 SOPIMUKSEN SIIRTO JA ALIHANKINTA

20.1 Aliurakoitsija ei saa siirtää tai alihankkia Aliurakkasopimusta tai sen osia (mukaan lukien kaikki ABB-urakoitsijalta olevat rahamääräiset saatavat) ilman ABB-urakoitsijan etukäteen antamaa kirjallista suostumusta.

20.2 ABB-urakoitsija voi milloin tahansa siirtää kolmannelle kaikki tai osan Aliurakkasopimuksen mukaisista oikeuksistaan ja velvoitteistaan.

21 ILMOITUKSET JA TIEDONKULKU

21.1 Ellei muuta ole sovittu, ilmoitus on tehtävä Aliurakkasopimuksen kielessä ja toimittamalla se Aliurakkasopimuksessa mainittuun asianomaisen Osapuolen osoitteeseen tai muuhun kyseisen Osapuolen kirjallisesti kyseistä tarkoitusta varten ilmoittamaan osoitteeseen rekisteröitynä kirjeenä, kuriiripostina, faksilla tai sähköpostitse. Erityisesti jos ilmoitus toimitetaan sähköpostitse tai faksilla, ilmoituksen vastaanottajan on toimitettava lähettäjälle kirjallinen vahvistus ilmoituksen vastaanotosta. Automaattisia sähköisiä vastaanottoilmoituksia ei missään tilanteessa voida pitää vahvistuksena ilmoituksen vastaanotosta. Sähköinen allekirjoitus ei ole pätevä, paitsi jos Osapuolten valtuutetut edustajat ovat kirjallisesti muuta sopineet.

21.2 ABB-urakoitsijan ja Aliurakoitsijan edustajien tulee tavata joka viikko Työmaalla alkaen ensimmäisestä Töiden suorittamisviikosta Työmaalla tai milloin tahansa ABB-urakoitsijan sitä pyytäessä keskustellakseen Töiden suorittamiseen liittyvistä asioista. Aliurakoitsijan tulee varmistaa, että sen kokouksiin osallistuvat edustajat ovat täysin toimivaltaisia ja valtuutettuja keskustelemaan ja päättämään Töiden suorittamiseen liittyvistä asioista ja että heillä on käytettävissään kaikki mahdollisesti tarvittavat tiedot ja asiakirjat. ABB-urakoitsijan edustaja laatii pöytäkirjan kustakin kokouksesta, ja pöytäkirjaluonnos toimitetaan Aliurakoitsijan edustajalle kommentteja, hyväksyntää ja allekirjoitusta varten. Aliurakoitsijan edustajan tulee vastata pöytäkirjaluonnokseen seitsemänkymmenen kahden (72) tunnin kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos Aliurakoitsijan edustaja ei vastaa pöytäkirjaluonnokseen kyseisen ajan kuluessa tai vastaa myöhemmin, Aliurakoitsijan edustajalle lähetetyn pöytäkirjaluonnoksen katsotaan tulleen hyväksytyksi ja olevan lopullinen.

22 OIKEUKSISTA LUOPUMINEN

Se, että jonkin näiden ABB/GTC Rakennus- ja asennustyöt -ehtojen tai Aliurakkasopimuksen kohdan noudattamista ei jossain tapauksessa tai jonkin ajanjakson aikana vaadita, ei tarkoita kyseisestä kohdasta luopumista eikä sillä ole vaikutusta oikeuteen myöhemmin vaatia kyseisen kohdan tai muiden sopimuskohtien noudattamista.

23 SOVELLETTAVA LAKI JA RIIDANRATKAISU

23.1 Aliurakkasopimukseen sovelletaan ABB-urakoitsijan rekisteröintimaan lakia – ja sitä tulkitaan kyseisen lain mukaisesti kuitenkin siten, että lainvalintasääntöjä sekä YK:n yleissopimusta kansainvälistä tavaran kauppaa koskevista sopimuksista ei sovelleta.

23.2 Yhden maan sisäisten riita-asioiden osalta, joissa ABB-urakoitsijan ja Aliurakoitsijan rekisteröintimaa on sama, kaikki Aliurakkasopimuksesta johtuvat tai siihen liittyvät riidat ja erimielisyydet, mukaan lukien sen olemassaoloa, pätevyyttä ja purkamista taikka Aliurakkasopimuksen nojalla syntyneitä sopimussuhteita koskevat riidat, on vietävä ABB-urakoitsijan rekisteröintipaikkakunnan toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, elleivät Osapuolet ole kirjallisesti sopineet, että riita

ratkaistaan jossain toisessa tuomioistuimessa tai välimiesmenettelyssä.

23.3 Elleivät Osapuolet ole kirjallisesti toisin sopineet, sellaisten rajat ylittävien riita-asioiden osalta, joissa ABB-urakoitsijan ja Aliurakoitsijan rekisteröintimaa on eri, kaikki Aliurakkasopimuksesta johtuvat tai siihen liittyvät riidat ja erimielisyydet, mukaan lukien sen olemassaoloa, pätevyyttä ja purkamista taikka Aliurakkasopimuksen nojalla syntyneitä sopimussuhteita koskevat riidat, joista ei päästä sopuun, ratkaistaan lopullisesti Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) välimiesmenettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti. Välimiesoikeus koostuu kolmesta kyseisten sääntöjen mukaan nimetystä välimiehestä. Välimiesmenettelyn paikka on ABB-urakoitsijan rekisteröity kotipaikka, ellei toisin ole kirjallisesti sovittu. Välimiesmenettelyn ja ratkaisun kieli on englanti. Välimiesten tekemä ratkaisu on lopullinen ja sitoo molempia Osapuolia. Osapuolet sitoutuvat olemaan hakematta muutosta ratkaisuun tavallisilta tuomioistuimilta tai muilta viranomaisahoilta.

23.4 Aliurakoitsijan on pidettävä ajantasaista kirjaa kaikista asioista, joita saatetaan tarvita jonkin vaateen tueksi. Saatuaan ilmoituksen jostain Aliurakoitsijan vaateesta ABB-urakoitsija saa korvausvelvollisuuttaan myöntämättä tarkastella kyseisiä merkintöjä ja ohjeistaa Aliurakoitsijaa jatkamaan niiden tekemistä. ABB-urakoitsija on oikeutettu itse tai käyttäen hyvämaineisia ja päteviä asiamiehiä tai edustajia, joita se saattaa valtuuttaa, tarkastamaan Aliurakoitsijan järjestelmät ja saamaan haltuunsa Aliurakoitsijan Aliurakkasopimusta koskevat merkinnät, ja Aliurakoitsijan on varmistettava, että ABB-urakoitsijalla on samanlaiset oikeudet tarkastaa kaikkien Aliurakoitsijan alihankkijoiden järjestelmät ja saada haltuunsa niiden merkinnät. Mikään tällainen tarkastus ei vapauta Aliurakoitsijaa korvausvelvollisuudesta tai vastuusta.

24 LUOTTAMUKSELLISUUS, TIETOTURVA, TIETOSUOJA

24.1 Aliurakoitsijan velvollisuudet:

24.1.1 Ellei kirjallisesti toisin sovi, Aliurakoitsijan tulee käsitellä tiukasti luottamuksellisina kaikkia ABB-urakoitsijan tietoja ja muita tietoja, jotka koskevat ABB-urakoitsijan tai sen Konserniyhtiön liiketoimintaa, sen tuotteita ja/tai tekniikoita, jotka Aliurakoitsija saa suoritettavien Töiden yhteydessä (sekä ennen Aliurakkasopimuksen hyväksyntää että sen jälkeen). Aliurakoitsija saa jakaa tällaisia luottamuksellisia tietoja työntekijöilleen, asiamiehilleen tai alihankkijoilleen tai kolmansille osapuolille vain, mikäli se on tarpeellista Töiden suorittamiseksi ABB-urakoitsijalle. Aliurakoitsijan tulee varmistaa, että sen työntekijöihin, asiamiehiin, alihankkijoihin ja muihin kolmansii osapuoliin sovelletaan samoja salassapitovaatimuksia kuin Aliurakoitsijaan ja että nämä myös noudattavat kyseisiä vaatimuksia. Aliurakoitsija on vastuussa kaikesta tietojen luvattomasta paljastamisesta;

24.1.2 Aliurakoitsijan tulee suojata ABB-urakoitsijan luottamukselliset tiedot niiden luvattomalta käytöltä tai paljastamiselta tietojen luonteen kannalta asianmukaisin keinoin ja noudattamalla asianomaisen toimialan yleisesti hyväksytyjä tietoturvastandardeja taikka vastaavia menettelyjä, joilla Aliurakoitsija suojaa omat luottamukselliset tietonsa, sen mukaan kumpi on tiukempi. Aliurakoitsija voi paljastaa luottamuksellisia tietoja ”Muille hyväksytyille osapuolille” (joilla tarkoitetaan Aliurakoitsijan valtuuttamia edustajia, mukaan lukien tilintarkastajat, lakimiehet, konsultit ja neuvonantajat), jos kyseiset Muut hyväksytyt osapuolet ovat allekirjoittaneet Aliurakoitsijan kanssa salassapitosopimuksen, jonka ehdot olennaisilta osiltaan vastaavat näissä yleisissä ehdoissa käytettyjä ehtoja, tai jos kyseisten osapuolten on ammattikuntansa menettelysääntöjen nojalla pidettävä tiedot luottamuksellisina;

24.1.3 Aliurakoitsija ei saa (i) käyttää ABB-urakoitsijan tietoja muihin tarkoituksiin kuin Töiden suorittamiseen, (ii) jäljentää ABB-urakoitsijan tietoja kokonaan tai osittain missään muodossa, ellei asianomaisissa sopimusasiakirjoissa muuta edellytetä tai (iii) paljastaa ABB-urakoitsijan tietoja muille kolmansille osapuolille

kuin Muille hyväksytyille osapuolille, paitsi tapauksissa, joissa ABB-urakoitsija on etukäteen antanut kirjallisen luvan tietojen paljastamiseen;

24.1.4 Aliurakoitsijan tulee asentaa ja päivittää omalla kustannuksellaan asianmukainen virustentorjuntaohjelma ja käyttöjärjestelmän tietoturvaipaikkaukset kaikkiin tietokoneisiin ja ohjelmistoihin, joita hyödynnetään Töiden suorittamisen yhteydessä;

24.1.5 Aliurakoitsijan tulee ilmoittaa ABB-urakoitsijalle viipymättä epäillyistä tietoturvamurroista tai muista ABB-urakoitsijan tietoja koskevista vakavista vaaratilanteista tai epäsäännöllisyyksistä.

24.2 Aliurakoitsija hyväksyy sen, että ABB-urakoitsijalla on oikeus luovuttaa Aliurakoitsijalta saamia tietoja muille ABB-urakoitsijan Konserniyhtiöille. Aliurakoitsijan tulee hankkia etukäteen kaikki tarvittavat hyväksynnät tai luvat sille, että ABB-urakoitsija antaa näitä tietoja ABB-urakoitsijan Konserniyhtiöille, mikäli nämä tiedot ovat jostain syystä luottamuksellisia tai mikäli ne ovat sovellettavien tietosuoja- tai yksityisyyden suoja-akoskevien lakien tai säädösten alaisia.

24.3 Mikäli ABB-urakoitsijan tiedot ovat erityisen arkaluonteisia ja edellyttävät siksi ABB-urakoitsijan mielestä erillistä luottamuksellisuus- ja salassapitosopimusta, Aliurakoitsija suostuu solmimaan sellaisen sopimuksen. Sama koskee yksityisyyden suojaan liittyviä asioita, joita ei käsitellä tässä kohdassa 24 ja jotka saattavat edellyttää erillistä tietojenkäsittelysopimusta sovellettavien lakien ja säädösten mukaisesti.

24.4 Tämän kohdan 24 velvoitteet ovat voimassa määrittämättömän ajan ja pysyvät siksi voimassa senkin jälkeen, kun Aliurakkasopimus jostain syystä päättyy tai puretaan.

25 SOPIMUSEHTOJEN ERILLISYYS

Minkään Aliurakkasopimuksen ehdon tai oikeuden pätemättömyys tai toimeenpanokelvottomuus ei vaikuta kielteisesti muiden ehtojen ja oikeuksien voimassaoloon tai toimeenpantavuuteen. Vastaavat Aliurakkasopimuksen ehdot tai oikeudet ovat voimassa ikään kuin pätemätön, laiton tai toimeenpanokelvoton säännös olisi poistettu ja korvattu säännöksellä, jolla on samantapainen taloudellinen vaikutus kuin poistetulla säännöksellä, mikäli tämä voidaan toisella säännöksellä saavuttaa.

26 VOIMASSA PYSYMINEN

26.1 ABB/GTC/Rakennus- ja asennustyöt -ehtojen sellaiset säännökset, joiden on joko nimenomaisesti todettu pysyvän voimassa myös Aliurakkasopimuksen päättymisen jälkeen tai joiden voidaan luonteensa tai sisältönsä perusteella katsoa pysyvän voimassa myös tällaisen päättymisen jälkeen, pysyvät voimassa tällaisesta päättymisestä huolimatta.

26.2 Kohdissa 11 (Takuu), 15 (Dokumentaatio), 16 (Vastuu ja korvausvelvollisuus) ja 24 (Luottamuksellisuus, tietoturva, tietosuoja) esitetyt velvoitteet pysyvät voimassa Aliurakkasopimuksen päättymisen jälkeenkin.

27 KOKO SOPIMUS

Aliurakkasopimus muodostaa koko sopimuksen Osapuolten välillä ja korvaa kaikki aiemmat Osapuolten väliset sopimukset tai järjestelyt riippumatta siitä, onko ne tehty suullisesti vai kirjallisesti.

28 OSAPUOLTEN VÄLINEN SUHDE

Osapuolet ovat riippumattomia osapuolia, jotka ovat tehneet sopimuksen markkinaehtoperiaatetta noudattaen. Aliurakkasopimuksen ei voida tulkita tai katsoa muodostavan mitään edustusta tai kumppanuutta ABB-urakoitsijan tai Asiakkaan kanssa, eikä Aliurakoitsija ole oikeutettu toimimaan ABB-urakoitsijan tai Asiakkaan edustajana.

29 MUUT SITOUKSET

Osapuolet sitoutuvat toteuttamaan kaikki kohtuulliset toimenpiteet edistääkseen Aliurakkasopimuksessa annettujen oikeuksien ja niissä käsiteltyjen liiketoimien täytäntöönpanoa.